

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 15 oktyabr 2014-cü il Çərşənbə № 254 (5963) Qiyməti 40 qəpik

Xəbər

**Şəmkirdə
1 yaşlı uşaq
diri-diri
yandı**

yazısı sah.2-də

Gündəm

Həbsdəki NIDA-çı fəalın atası qəfil vəfat etdi

Ibrahim Novruzlu ürkətutmasından dünyasını dəyişib; Şahin Novruzunun atasının yaşında iştirakına icazə verilməyib

yazısı sah.5-də

Hakimiyyət zəif mitinqdən nə üçün narahatdır?

yazısı sah.4-də

Müsavatdan istefalara görə Qubad İbadoğlu günahkar elan edildi

yazısı sah.6-də

Müxalifətin 1992-93 qaxıncı...

yazısı sah.4-də

Avropa Məhkəməsinin İlqar Məmmədovla bağlı qərarı qəti qüvvəyə mindi

yazısı sah.2-də

Qərb Ermənistanda hakimiyyət dəyişikliyi üçün düyməni basıb

yazısı sah.7-də

F-16 və F-4-lər PKK-ni bombaladı

yazısı sah.13-də

Norveçin nəhəng şirkəti

Azərbaycandan niyə getdi?

yazısı sah.12-də

Müxalifətin yeni mərkəzi növbədənkənar toplantı keçirdi

yazısı sah.7-də

Azərbaycanlı zənginlərin psixoportreti çekildi

yazısı sah.10-də

Üç partiya sədrinin mitinqə getməməsinin səbəbi...

yazısı sah.6-də

Azərbaycan İrəvanı rəsmən geri tələb edə bilər

yazısı sah.11-də

Avrasiya İttifaqı yeni rus-türk birliyinə çevrilə bilər - sensasiya!

AZƏRBAYCANIN “PUTİN İTTİFAQINA” ÜZVLÜK SƏRTİ: QARABAĞ QAYIDA BİLƏR

Putin tələsir və indi Qarabağın Ermənistana necə verilibsə elə də geri alınması onun üçün bir o qədər əhəmiyyətli deyil; Türkiyənin də Avrasiya İttifaqına assosiativ üzvlüyə razılaşlığı iddia edilir

yazısı sah.9-də

**Deputatımız Əsəbil Qasımovun
xarıcdə həbs etdirildi**

Ölkənin ən zəngin oliqarx-deputatlarından olan Əsəbil Qasımovaya yaxın qohumları külli miqdarda pul “atıb”; onun tikdirdiyi binadan 6 mənzil qumarda uduzulub; işin içinde millət vəkilinin oğlunun da olduğu haqda şübhələr var

yazısı sah.5-də

**Teleaparıcı
İlham
Mırzəyevə 4 il
6 ay həbs
cəzası verildi**

yazısı sah.14-də

Rasim Musabayov:
**“Rus rus
olmazdı ki, az
verib çox
istəməsin”**

yazısı sah.8-də

**Sələfilərin
lideri “İŞİD
bayraqdarı”
olan qaynından
danışdı**

yazısı sah.10-də

İlham Əliyev yeni yaradılan rayonda oldu

Prezident İlham Əliyev Qala-Pirallahi avtomobil yolunun yenidənqurma işlərindən sonra birinci hissəsinin açılışında iştirak edib. APA-nın məlumatına görə, nəqliyyat naziri Ziya Məmmədov görülen işlər barədə dövlət başçısına məlumat verib.

"2014-2016-ci illərdə Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sozial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı"nın hayata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planı"na uyğun olaraq yenidən qurulan yolun ümumi uzunluğu 22 kilometr, hərəkət hissəsinin eni isə 19 metrə yaxındır.

Dövlət proqramına daxil olan bu layihənin reallaşdırılmasında əsas məqsəd həm şəhərin mərkəzinə, həm də Qala və Pirallahi istiqamətinə rahat nəqliyyat əlaqəsini təmin etməkdir. Layihəyə əsasən qoşqaqlar və piyada keçidi də inşa olunub. Bundan başqa, yol boyunca yaşıllıqlar salınır. İnşaat işləri zamanı burada bütün kommunikasiya sistemləri, o cümlədən su, istilik, qaz, rabitə və yanğıntı sularını axıdan xətərəfənən qorumaq istenir.

Prezident İlham Əliyev yolun rəmzi açılışını bildirən lenti kəsib.

Ramil Usubov daha bir rəisi işdən çıxardı

Eldar Qazibayov haqqında qərar verilib. Belə ki, daxili işlər naziri Ramil Usubovun müvafiq əmri ilə E.Qazibayov vəzifəsindən azad edilib. Onun xidmətə yararsızlığı sayıldığı qeyd olunub.

Daha bir məlumat isə Abşeron PŞ-nin İctimai tehlükəsizlik bölməsinin rəisi Zülfüqar Məmmədovla bağlıdır. Mütəşəkkil Cinayetkarlıqla Mübarizə Baş İdarəsinə daxil olan şikayət təsdiqini tapmağının üçün barəsində aparılan araşdırmağa xitam verilməsinə baxmayaraq, Zülfüqar Məmmədov da şiddetli töhmət alıb.

E.Qazibayov axar.az-a açıqlamasında Mütəşəkkil Cinayetkarlıqla Mübarizə Baş İdarəsində aparılan araşdırmanın səbəbinə toxunmayıb. Yalnız MCMBİ-ye dəvət edilməyini və ifadəsinin alınmadığını bildirib: "Mən Baş İdarəyə dəvət olunmamışam və ifadə de verməmişəm. İşdən çıxarılmışımla bağlı sərəncama geldikdə isə bu barədə rəhbərlikdən mən heç nə deyilməyib".

Qeyd edək ki, oktyabrın 10-da Abşeron PŞ-nin İctimai tehlükəsizlik bölməsinin rəisi Z.Məmmədov, Mehdiabad polis bölməsinin rəisi müavini Şükür Paşayev və baş eməliyyat müvəkkili Təvəkkül Cəbrayılovun Mütəşəkkil Cinayetkarlıqla Mübarizə Baş İdarəsinə çağırıldığı barədə məlumat yaymışdır. Hər üç polis əməkdaşından müxtəlif səviyyəli şikayətlər olduğunu deyildi.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, Abşeron RPŞ İctimai Tehlükəsizlik bölməsinin rəisi Z.Məmmədov barəsində şikayət təsdiqini tapmadığı üçün araşdırmağa xitam verilsə də, digər iki əməkdaşla bağlı istintaq davam etdirilir. Ötən gün nazirin sərəncamı ilə bərələrinde istintaq aparılan her iki polis əməkdaşı araşdırmanın obyektivliyini təmin etmek məqsədi ilə vəzifədən çıxarılb və sərəncama götürülüb.

Bu gün isə əməkdaşları barədə araştırma aparılan Mehdiabad polis bölməsinin rəisi işdən azad edilib, Abşeron RPŞ-nin İctimai Tehlükəsizlik bölməsinin rəisi Z.Məmmədov isə şiddetli töhmət alıb.

"Elm" tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- ➔ Ali məktəblər xarici dillər
- ➔ kompyuter kursları
- ➔ Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- ➔ 1.C. mühəsibat - anbar - bank işi
- ➔ Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- ➔ Sürçülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44
 Tel/Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;
 Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-95
 Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «Iran» klinikasının yanında
 Tel/Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;
 Mob: (055) 660-07-05

Qarabağ münaqişəsi AŞ-də müzakirə olunacaq

Müzakirələrə Azərbaycanın ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov dəvət olunub

Fikrət Məmmədov

Dəqliq Qarabağ münaqişəsi Avropa Şurasının Yerli və Regional Hakimiyətləri Konqresinin 27-ci sessiyasının plenar iclasında müzakirə olunacaq. APA-nın Avropa bürosunun xəbərindən görə, Strasburqda öz işinə başlamış Avropa Şurasının Yerli və Regional Hakimiyətləri Konqresinin 27-ci sessiyasının plenar iclasında "Ukraynada və qonşu ölkələrdə baş verən separatçı gərginliklər" adlı məruzə dinlənəcək və mövzu ətrafında müzakirələr aparılacaq.

Əvvəlcədən Konqres bu he-sabatda separatçılıqdan əziziyət çəkən ölkələr kimi yalnız Ukrayna, Gürcüstan və Moldovanı göstərədə, bu gün qurumun bürosu uzun müzakirələrdən sonra Azərbaycanın da bu sənədə daxil edilmişə haqda qərar çıxarıl.

Bu haqda məlumat verən Konqresin yeni sədri Jan-Klod Frekon bildirib ki, müzakirələrə Azərbaycanın ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov da dəvət olunub: "Azərbaycanın Dəqliq Qarabağ problemi var və belə bir problem varsa, biz Azərbaycan üçün bu müzakirələrin qapısını bağlamaq istəməzdik. Buna görə azərbaycanlı naziri bu müzakirələrə dəvət etmişik".

Separatçılıq meyilleri haqqında danışan J. Frekon hər hansı parçalanma, regionçuluq və separatçılığın Avropa məkanı üçün müsbət hal olmadığı vurğulanır.

Fəhlələr əmək haqlarının gecikməsinə etiraz etdilər

Oktjabrın 14-də səhər saatlarında Bakı Olimpiya Stadionunun tikintisində çalışan fəhlələr əmək haqlarının gecikməsinə etiraz olaraq işi dayandırıblar. Bu barədə "Turan" a Neftçilərin Hüquqlarını Müdafiə Təşkilatının rəhbəri Mirvari Qəhrəmanlı bildirib.

Onun sözlərinə görə, layihənin podratçısı Türkiyənin "OKR Mühəndislik İnşaat" şirkəti işçilərin əmək haqqını verməyib.

Müdiriyət etiraz edən fəhlələri işdən qovmaqla hədələyir.

M.Qəhrəmanlı qeyd edib ki, Əmək Məcəlləsinin 172-ci maddəsinin 5-ci bəndində görə, şirkət hər gecikdirilmiş gün üçün işçiye əmək haqqının aži 1%-i məbləğində ödənc verməlidir.

Onun sözlərinə görə, fəhlələr maaşların miqdərindən şikayətlənlər, sadəcə, əmək haqlarının gecikdirilməsinə etiraz edirlər.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, hemçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmek üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Tel: (012) 434 93 01, 434 01 33

Cəmil Həsənli Çinə gedib

Məlumatın sədri, professor Cəmil Həsənli Çin Xalq Respublikasına gedib. Bu barədə musavat.com-a Milli Şuradakı qaynaqlardan məlumat da-xil olub. Səfərin hansı məqsəd daşıdığı bilinmir. Milli Şuradən bu sefərlə bağlı her hansı bir rəsmi açıqlama almaq mümkün olmadı.

Avropa Məhkəməsinin İlqar Məmmədovla bağlı qərarı qəti qüvvəyə mindi

A vropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin REAL Hərəkatının məmbəs sədri İlqar Məmmədovla bağlı qərarı qəti qüvvəyə minib.

"Media forum" xəber verir ki, may ayında Avropa Məhkəməsi İlqar Məmmədovun azadlıq hüququnun və təqsir-sizlik prezumpsiyasının pozulmasını tənyib. Məhkəmənin qərarına əsasən, Azərbaycan dövləti dəymış mənəvi ziyanı görə İlqar Məmmədova 20 min avro, vəkil xidmətinə görə isə 2 min avro, ümumilikdə 22 min avro təzminat ödəmelidir.

Avqust ayında Azərbaycan hökuməti Avropa Məhkəməsinin qərarından Büyük Palataya müraciət edib. Oktyabrın 13-də 5 hakimdən ibarət kollegiya müraciətə baxaraq onu Büyük Palatın baxışına verməkdən imtina edib və beləliklə, may ayında çıxarılan qərar qəti qüvvəyə minib.

İlqar Məmmədov 2013-cü ilin yanvar ayında İsləməlli rayonunda baş vermiş hadisələrə görə həbs olunub, 7 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Fransa prezidenti Türkiyədən sərhədi açmayı istədi

F ransa prezidenti Fransua Olland Kobaniyə yardım üçün Türkiyədən Suriya sərhədini açmayı istəyib.

Axar.az xəber verir ki, Olland açıqlamasında suriyalı kürdlərə yardım etməyin tek yoluunun Türkiyənin sərhədi açması olduğunu bildirib.

Olland Kobanını şəhidlər səhəri kimi xarakterize edərək beynəlxalq koalisiyada yer alan ölkələrin suriyalı müxaliflərə silah göndərmələrini isteyib. İraq mührabəsində alınan qərarın Suriyada da tətbiq edilməsinin tərəfdarı olduğunu bildirən Olland hər cür dəstək verməyə hazır olduğunu vurgulayıb.

Yazarımız Tofiq Yaqqubluya Azadlıq!

Müsavat Partiyası son qurultayından sonra həm de istefalarla gündəmdədir. Ardıcıl baş verən istefalar noticəsində 10-dan artıq gənc partiyadan çıxdığını bəyan edib. Ancaq onların rəsmi ərizəsi olmadığında, partiya rəhbərliyi bu istefaları qeyri-ciddilik hesab edir. Həmçinin rəhbərlik istefalarla hələ ki münasibət bildirmək istəmir...

Istefa verənlər isə bildirilər ki, tezliklə rəsmi qaydada qeydiyyatda olduqları rayon təşkilatlarına müraciət edib istəfa ərizələrini təqdim edəcəklər. Partiyanın gənclər təşkilatının sədri Əhliman Abbas müsavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, qısa müddətdə Müsavatın rayon təşkilatına istəfa ərizəsini təqdim edəcək: "Sumqayıt şəhər təşkilatına ərizəmi verəcəm".

Bir neçə gün əvvəl istefa veren Rauf Məmmədli de qeyd edib ki, ərizəsini yaxın günlərdə aidiyyəti orjana təqdim edəcək. O bildirib ki, partiyaya rəsmi şəkildə istəfa ərizəsi göndərməsə də, facebooldakı "Müsavat üzvləri" qrupunda istefası baredə yazıb: "Mən bu qrupda istefam baredə status yazmışam, bu da rəsmi qrup hesab edilir. Amma rəsmi ərizə də təqdim edəcəm rayon təşkilatına".

Partiya rəhbərliyi isə istefalarla münasibət bildirməyə tələsmir, həmçinin rəsmi ərizənin olmadığını əsas gətirib baş verənlərə susqunluk nümayiş etdirir. Müsavat funksioneri Gülağa Aslanlı baş verənlərə münasibətini bu cür açıqlayıb: "Partiya rəhbərliyinə istəfa veren şəxslər tərəfindən imzalanmış hər hansı müraciət daxil olmayıb. İstəfa haqqında bəyanatların arxasında heç bir rəsmi sənəd durmadığı üçün bu baredə əvvəlcədən fikir söyləmək çətinidir. Müsavat Partiyasına daxil olmaq da, partiyadan azad olmaq da sərbəstdir. Amma bunun üçün ərizə ilə müraciət etmək lazımdır. Görünür, istəfa verənlərin ərizə verməyə həvəsi yoxdur. Müsavatdan kim gedir, getmək isteyir, sadəcə təssüfümü bildirirəm, gelənlərə də xoş geldin deyirəm".

Başqan müşavirindən Müsavatdan istəfa verənlərə ittihəm Elman Həsənov: "Gedənlər xüsusi missiyani yerinə yetirirlər"

tərəfdarıdır: "Təbii ki, istədim məsələ müzakirelər esasında həll olunsun. Amma dostlar istəfa yolu tutublar. Müsavat her vaxt demokratikliyi ilə seçilən partiya olub. Demokratik prinsiplərə sadıq olan Müsavat Partiyası hər zaman açıq, siyasi məzakirələrə hazırlıdır. İstəfa vermək istəyənlər arasında xətri mənə xüsusən əziz olan insanlar da var. Həm onların, həm de digərlərinin partiyadan getməsi təessüf doğurur".

Başqan müşaviri Dadaş Əhmədov isə qeyd edib ki, istefalar rəsmiləşmədiyindən, fikir bildirmək çətindir: "Əsliyə qalsa, mexanizmlər yoxdur. Partiyadan gedən adam rayon təşkilatına yazılı müraciət etməlidir, ancaq indiye dək heç bir təşkilata müraciət daxil olmayıb. Bəziləri deyirlər yadan kimlərinse istəfa verəməsi problem sayılmamalıdır: "Gedən gedəcək, gələn gelecek. Partiyadan istefalarla bağlı hərənin öz fikri var. Demokratik, şəffaf seçilər keçirilib. Bu seçilinin üzərinə hər hansı kölgə salmaq üçün xüsusi bəhanələrlə partiyadan getmək istəyirler, getsinlər. Kimise getməmək üçün tutub saxlayası deyilik ki... Gedənlər xüsusi missiyani yerinə yetirirlər". O bildirib ki, bu istefaların partiyaya heç bir təsiri olmayıcaq: "Heç bir gərginlik olmayıcaq. Daha məşhur insanlar vaxtile partiyadan gediblər, ancaq partiya fəaliyyətini davam etdirir. Tezliklə, rəhbər strukturlar formalasından sonra Müsavat Partiyası daha da güclənəcək, daha da inkişaf edəcək".

□ Röya RƏFİYEVƏ

Müsavat başqanının yeni təyin edilmiş müşavirləri de son istefalarla münasibətlərini açıqlayıblar. Müsavat yetkililəri müsavat.com-a açıqlamalarında baş verənləri mənfi hal kimi qiymətləndiriblər.

Müşavir Azər İsmayıllı bildirib ki, istefalarla münasibəti mənfidir: "Getmək çəre deyil". O bildirib ki, problem-lərin müzakire olunmasının ki, onun adından sosial şəbəkədə fikir yazıblar və sair. Təbii ki, istefalar yaxşı hal deyil, yaxşı hal kimi baxmırıq. Kimsə hansı emosiya iləsə fikir bildirir, sonra peşman olur, bu, istəfa sayılmamalıdır. Rəsmi müraciət olmayıncı, adam partiyani tərk etmiş hesab olunmur".

Başqa bir müşavir Elman Həsənov isə deyib ki, parti-

Həbsdəki müşavatçı qardaşlarla bağlı qərar...

Fərəc və Sirac Kərimli qardaşlarının Hüquqlarını Müdafiə Komitəsinin sədri dəyişdi

Həbsdəki həbsdə olan Müsavat başqanının müavini Fərəc Kərimlinin və qardaşı Sirac Kərimlinin Hüquqlarını Müdafiə Komitəsinin oktyabrın 14-də növbəti toplantısı keçirilib. Toplantıda Müdafıə Komitəsinin sədri Əhliman Abbas vəzifəsindən uzaqlaşdırılıb.

Bu barədə müsavat.com-a qardaşların Müdafıə Komitəsinin yeni seçilmiş sədri Əbülfəz Sadiqbəyli məlumat verib: "Bu gün Fərəc və Siracın Hüquqlarını Müdafiə Komitəsinin toplantısı keçirildi. Komitənin bu güne qədər gördüyü fəaliyyətə normal qiymət verildi. Əsas məsələlərdən biri komitənin sədri Əhliman Abbasın partiyadan istəfası müzakirə olundu. Bildiyimiz kimi, Fərəc Kərimli Müsavat başqanının müavnidir. Belə qərara alındı ki, partiya üzvü olmayan bir şəxsin başqan müavininin Müdafıə Komitəsinə rəhbərlik etməsi düzgün deyil. Əhliman Abbasın vəzifəsinə xitam verildi. Səsvermə yolu ilə yekdilliklə məni Müdafıə Komitəsinə rəhbər seçdilər".

Əbülfəz Sadiqbəyli görəcəkləri işlərdən de danişib: "Əlimizdən gelən fəaliyyəti göstərəcəyik. Ən yüksək səviyyədə Fərəc və Siracın müdafiəsini təşkil edəcəyik".

Qeyd edək ki, Fərəc və Sirac Kərimli qardaşları bu ilin iyulunda həbs edilib.

□ Cavanşir ABBAŞLI

Azərbaycana qarşı daha sərt mövqə ortaya qoymağa və Azərbaycan hökumətinə ifadə azadlığı bağlı öhdəliklərini yerine yetirməsi üçün daha çox təzyiq göstərməyə, diffamasiya haqqında qanunun qəbulunun tələb edilməsinə çağırıb.

Bu bəyanatdan bir qədər sonra RATİ-dən aşağıdakı məzmunda "düzəliş bildirişi" daxil oldu: "RATİ tərəfindən 14 oktyabr 2014-cü il saat 16:29-da yayılmış əvvəlki ismarışda səhəvə yol verilib. "Azərbaycanın aparıcı araşdırmaçı jurnalistinə qarşı repressiv siyasetinin bariz göstəriciləridir... RATİ Konstitusiyası ilə vətəndaşların hüquqlarının təminatçısı olan ölkə prezidentini ifade azadlığına edilən basıqları aradan qaldırmaq və diffamasiya haqqında qanunun qəbul edilməsi üçün konkret addımlar atmağa çağırır. RATİ beynəlxalq təşkilatları, xüsusiələ de Avropa Şurası və ATƏT-i

Emin Hüseynovun ünvanından gələn məktub...

RATİ "yoxa çıxan" sədrinin adından yayınlan bəyanatın ona aidiyyəti olmadığını bildirir:

"RATİ Emin Hüseynovla onun 8 avqust 2014-cü ildə yoxa çıxmışından bəri əlaqə saxlamayıb"

Octyabrın 14-də Reportorların Azadlıq və Tehlükəsizlik Institutunun (RATİ) sədri, xeyli vaxtdır görürməyən, hər hansı açıqlama verməyən Emin Hüseynovun şəxsi elektron poçtu vasitəsilə media nümayəndələrinə bəyanat göndərilib. Xatırladək ki, barəsində ölkədən çıxdığı, hansısa xarici ölkə səfirliyinin binasında saxlandığı ilə bağlı şəyələr dolaşan E.Hüseynovun elektron ünvanından bir neçə ayda ilk dəfədir ki, hər hansı bəyanat yayılır.

Müsavat.com-a göndərilən təzyiq kampaniyasını qətiyyətlə pisləyir, hökuməti jurnaliste qarşı başladılan kampanyanı dərhal dayandırmağa çağırır. "Xədicedə İsmayıllı ölkədən çıxışına qanunsuz

esaslarla qadağaya qoyulması jurnalistenin peşə fealiyyətinə manə və Azərbaycanın 2002-ci ildə ratifikasiya etdiyi Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasında təsbit olunmuş hərəkət azadlığı hüququnun kobud pozuntusudur" deyə, sənəddə bildirilir: "Azərbaycan Avropa Şurasına daxil olarken diffamasiya maddələrini Cinayət Məccələsində çıxarmaqla bağlı üzərinə götürdüyü öhdəliyi yerinə yetirmek istəmədiyi bir daha göstərir".

RATİ bəyan edir ki, Xədicedə İsmayıllı hədəfdə olmasına səbəb yazdığı araşdırma yazıları və ifadə azadlığının durumu barədə informasiya bülşəməsidir: "RATİ xatırladır ki, Azərbaycan hakimiyəti son iki ayda insan hüquqları sahəsində misli görünməmiş qanunsuzluqlara yol verib. Hazırda 10-dan çox blogger

məhkəmə işinin açılması hö-

ki, onun adından sosial şəbəkədə fikir yazıblar və sair. Təbii ki, istefalar yaxşı hal deyil, yaxşı hal kimi baxmırıq. Kimsə hansı emosiya iləsə fikir bildirir, sonra peşman olur, bu, istəfa sayılmamalıdır. Rəsmi müraciət olmayıncı, adam partiyani tərk etmiş hesab olunmur".

Başqa bir müşavir Elman Həsənov isə deyib ki, parti-

□ Sevinc TELMANQIZI

Siyasətdə yaltaqlıq sindromu

Azər RƏŞİDOĞLU

Siysi mübarizə konkret hədəflər və principlər uğrunda gedəndə daha effektli olur. Hakimiyətdə müşahidə edilən avtoritar meyllər, təkfirçilik tendensiyası haqlı olaraq protestlər doğurur. Heç bir avtoritarizm meylli normal düşünən insan üçün məqbul variant hesab edilə bilməz. Liderə tapınmaq, onun qarşısında səcdə etmək insan zəkasının ən eybəcər halıdır.

Əgər söhbət qarmaqarışlıq bir zamanda fealiyyət göstərən siyasətcidən gedirse, heç şübhəsiz ki, onun yanlışlıklarları da olacaq. Lider heç də həmişə haqlı ola bilməz. Özünün get-gedə azalan tərəfdarlarını onun kimi düşünməyənlərin üstüne salan siyasi liderlər isə fiaskoya məhkumdur.

Azərbaycanda siyaset get-gedə daha da idbarlaşır. Artıq müxalifet liderləri de özlerinin əvəzolunmazlıqlarına inanırlar. Hakimiyəti avtoritar meylli olmalarına görə tənqid edən iqtidar opponentləri öz düşərgələrindəki əcaiblikləri görməzdən gəlirlər. "Partiyanın əvəzolunmaz lideri" şurəni səsləndirənlər nəyi təbliğ edirlər? Faşizmi? Totalitarizmi?

"Liderimin durduğu yer dünyyanın mərkəzidir" deyən müxalifətçi ilə öz rəhbərini ilahiləşdirən, onu Güñəşlə, Ayla, dağla müşayisə edən hakimiyət təmsilçisi arasında fərq çıxma böyükdür?

Siyasəti inhisara alanlar kənardan proseslərə müdaxilə edən hər kəsi sındırmaq istəyir. Siyasetə gəlmək istəyən sima ilk önce mövcud liderlərin qılıncının altından keçməlidir, eks təqdirdə hazır vəziyyətdə duran yaltaqlar ordusu onu siyasetin kandarından silə bilər.

Yaltaqlıq və işverenlik siyasi mühitin əsas elementin çevrilməkdədir. Liderə tapınmayan, ona ibadet etməyən heç bir kəs Azərbaycan siyasetində uğur qazana bilmir. Liderlər öz ətraflarında ancaq onları sevdiklərini uca səslə bəyan edənləri görmək isteyirlər. Yaltaqlıq və bir-birlərindən liderə "danos" yazmaq əcaibliyi bitməyənə qədər Azərbaycanda müsbət dəyişikliyin de olacağını ehtimal etmək mümkün olmur.

"Əvəzolunmaz lider" deyimi absurddur. Hansısa lideri mənəvi dəyer kimi təqdim etmek isə gerizəkalılığın göstəricisidir. Prinsiplər dəyer hesab oluna bilər, insanlar isə ən yaxşı halda həmin dəyerin daşıyıcısı ola bilər. Son illərin müşahidəsi də onu göstərir ki, hətta dəyərlər də liderlərə siyasi manevrlər üçün lazım olur.

Azərbaycan siyasetinin ən anomal xüsusiyyətlərindən biri də odur ki, eksər liderlərlə sırazi təmsilçilər arasında fantastik fərqlər mövcuddur. Əksər liderlərin özlerinin və ailələrinin yaşayışı ilə sıratılın yaşayışı arasında fərq olduqca böyükdür. Belə təessürat yaranır ki, sırazi partiya üzvləri lider və onun doğmalarının köləsidir. Budurmu prinsip?

Şər, qarayaxma, gözdən salma, böhtan, şantaj müxalifət düşərgəsinin də silahına çevrilirsə, milyonlarla insan neyləməlidir ki?

Hansı lider tərəfdarlarına müraciət edərək "məni tərifləməyin, əle salmayın, Allahla, peygəmbərlə müşayisə etməyin" demək cəsarətini özündə tapıb? Hal-buki vaxtile, Əbülfəz Elçibəy bunu eləmişdi.

Yaltaqlıq iyənəcdir. Bunu edən də, etdirən də eyni dərəcədə nüfuzdan düşür.

Yaltaq insan bir qayda olaraq, riyakar və satqınlığa meylli olur. Son illərin təcrübəsi də onu göstərir ki, liderinə "sabun fabriki bağışlayanlar" ilk fürsətdəcə sədrlərini satırlar. Yaltaqlığa vadar edilənlər liderdən qısam almaq həvəsi ilə yaşayır.

Azərbaycanda çox az adam tənqidə döyümlülük nümayiş etdirir. Çox az iqtidar və yaxud müxalifət təmsilçisi ona ünvanlanan tənqidini normal qarşılıyor. Sənki hamı qarşısında yaltaqları görmək istəyir. Bu isə ol-duqca ciddi xəstəliyin xəbərcisidir...

Hakimiyətin müxalifə qarşı ən çox işlədiyi tezislərdən biri də indiki müxalifətin 1992-93-cü illərdə iqtidarda olarkən ölkə üçün heç bir iş göreme bilməməsidir. Həmçinin hakimiyət təmsilçiləri tez-tez müxalifətə xitabən deyirlər ki, "1992-93-cü illərdə gəlmidiiniz, gördük də. Evdən bayira çıxa bilmirdik". Maraqlıdır ki, bu dövrü görməyən, baş verən hadisələri yaşamağa yaşaları catmayan insanlar belə bu fikirdə istifadə edirlər.

Amma bu da inkarolunmaz faktdır ki, hazırda Azərbaycanda hər gün dəhşətli qətl hadisələri töredi. İnsanlar küçədə öldürülür. Hakimiyət və onun təbliğatına inanan bir çox şəxslər isə hər dəfə 1992-1993-cü illərdə baş verənləri xatırladırlar.

Bu məsələlərə münasibət bildirən Elçibəy iqtidarının daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov hakimiyətde olduğunu vaxt qazandıqları uğurlardan dənisi: "Biz hakimiyətə geldiymiz zaman dövlət büdcəsində cəmi 5 milyon rubl var idi. 6 ay idı ki, fehlələrə maaş verilmirdi. 40 milyon rubl xarici borc var idi. Bütün bunları aradan qaldırdıq. Hətta işçilərə emək haqqı verməklə, dövlət bütçəsi yaratdıq. Xalq normal küçəyə çıxdı. Xarici borc almadiq. Amma indi baxın görün, dövlətimizin borcu aşıb-dasır. Rus qoşunlarının Azərbaycandan çıxarıldı. Test üsulunu tətbiq etdik. Bize həmin dövrü nümunə göstərənlər sual verirəm, siz 21 ildə nə etmisiniz? Yaranan bu boş fikirlərin müxalifətə qalmagımıza heç bir dəxli yoxdur. Azərbaycan hökuməti kövrəkdir. Keskin hərəkət edə bilmir. Çünkü rus bizi gözleyir. Əsirin müqaviləsinin şartları bizim dövrədə hazırlanırdı. Amma bunlar imzaladı. Təqsir bizdə deyil. Demokratik düşərgədə təmizlənme getdi. Neftin gücünə insanları susdurdular".

Hakimiyətönlü deputat Zahid Oruc isə bu məsələdə iqtidarın və xalqın eyni mövqeyi bölüşdürünen, bunun həqiqət olduğunu dədi: "Bu fikirlər xal-

Müxalifətin 1992-93 qaxıncı...

İsgəndər Həmidov:
"Bu cür danışanlardan soruşuram, siz 21 ildə nə etmisiniz?"

Çingiz Qənizadə:
"Heydər Əliyevin hakimiyəti dövründəki sistem yaradılsaydı..."

Zahid Oruc:
"Hakimiyətdən yeniləşmə tələb edənlərin özləri niyə yeniləşmirlər?"

addımların atılması hakimiyət tərəfindən bu fikrin ortaya atılmasına səbəb oldu. AXC hakimiyətində təmsil olunan şəxs kimi deyə bilərəm ki, o dövrün mənfi və müsbət tərəfləri var idi. Müsbət tərəflərindən biri o idı ki, hakimiyətə xalq arasında yaxınlaş mövcud idi. Adı vətəndaş prezidentin qəbuluna düşə bilirdi. Bu isə əslində müsbət hal deyil. Çünkü idarəcilik baxımından müəyyən sədd olmalı idi. Bunların nəticəsi acılarla bitdi. Hesab edirəm ki, Heydər Əliyevin hakimiyəti dövründə sistəm yaradılsayı, AXC iqtidar uzun müddət hakimiyətde qalacaqdı. İdarəcilik özü bir məktəb, mədəniyyət və istedaddır. Biz bunu bacarmadıq. Amma istedadlı insanlar da az deyildi. İndiki hakimiyətde həmin radikallıqdan uzaq, bacarıqlı insanların təmsil olunmasını arzulayıram. Bu fikirləri hamiya şəmil etmək olmaz. Tək-tək insanlardan söhbət gedir".

□ Cavanşir Abbaslı

Hakimiyət zəif mitinqdən nə üçün narahatdır?

Sərdar Cəlaloğlu: "Son dövrlər iqtidarların dəyişməsi heç də xalqın aktivliyi və ya passivliyi ilə bağlı deyil"

Milli Şuranın 12 oktyabrdə siyasi məhbuslara azadlıq tələbi ilə keçirdiyi mitinq kütłəvilik sarıdan yetəri deyildi. Buna baxmayaraq, hakimiyət düşərgəsi mitinqdən sonrakı günlərdə qəribə bir davranış nümayiş etdirməkdədir. Sanki müxalifətin zəif bir mitinqdən narahatlıq yaramıb. Kütłəvilik baxımdan zəif bir mitinqə hakimiyət təmsilçilərinin narahatlıq seziyon reaksiya vermələrinin səbəbini ADP sadri Sərdar Cəlaloğlu "Yeni Məsəbat" açıqlamasında izah edib.

S.Cəlaloğlunun fikrincə, passivliyi ilə bağlı deyil. Bəzi hakimiyət Azərbaycanda siyasi xarakterli etiraz aksiyalarının beynəlxalq birliyin, əsasən də ABŞ prezidenti Barack Obamanın ölkəmizdə insan haqlarının durumuna sərt reaksiya vermesi ilə üst-üste düşməsindən narahatlıq keçirir: "Son dövrlər bir daha sübut olunub ki, iqtidarların dəyişməsi heç də xalqın aktivliyi və ya

sivdir, meydana belə çıxmır, ancaq bir baxırsan orada hakimiyət dəyişdi. Bu vəziyyəti Azərbaycan iqtidarı da görür. Hakimiyətin mitinqə olan reaksiyası, məntiqi bununla bağlıdır. Hakimiyət bilir ki, xalqın passivliyindən doğan təhlükələr də var. O baxımdan da onlar özlərini arxaya hiss etmirlər. Başa düşürər ki, bu gün xalq nə qədər passiv olsa da, mitinqlər kütlevi qatılmasa da bunun müqabilində beynəlxalq ictimaiyyət daha kəskin mövqə ortaya qoymaqdadır. Məsələn, Suriyada 3 ildir bütün dünyanın dəstəyi ilə tankı, topu olan müxalifət hakimiyətə qarşı vuruşur. Ancaq prezident Bəsər Əsəd hələ hakimiyətdədir və öz kefindədir. Elə ölkələr də var ki, xalq pas-

tinin sixşdırıldığı ölkə olaraq əkildi, Avropa Parlamenti Azərbaycanda insan haqları və demokratiyanın durumunun ağır olduğunu bəyan edib sanksiyalara çağırıldı. Azərbaycanda bütün xalq ayağa qalxsaydı, bəlkə də iqtidara bunlar qədər təsir etməzdii. Hakimiyətin mitinqə reaksiyası da əslində mitinqlərin beynəlxalq təzyiqlərə eyni dövrə düşməsi ilə bağlıdır. Hakimiyət beynəlxalq birliyə göstərmək istəyir ki, görürsünüz, Azərbaycanda insanlar küçələrə çıxmır, narazı deyil, siz buna bizi tənqid edirsiniz".

□ E.SEVİDAĞA

Milli Məclis üzvü qohumlarının müdhis firıldağı ilə üzəşib

D eputat Əsabil Qasımov doğma xalası oğluna cinayet işi başlıdır. Redaksiyamızda daxil olan məlumatda görə, Milli Məclisin üzvü Qərib Əmiraslanov adlı xalası oğlunun tutulması üçün evvelcə Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Mütaşəkkil Cinayetkarlıqla Mübarizə İdarəsinə müraciət edib. Lakin deputata işlə bağlı aidiyəti üzrə müraciət etmeyi məsləhət bilmələr. Buna görə də Ə.Qasımov Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə (KQMBİ) üz tutub.

Ə.Qasımovun bu addımı atmasına səbəb isə sahibi olduğu "Karat holding"ın inşa etdirdiyi çoxmərtəbəli binalarda menzillərin gizli satılması olub. Ə.Qasımov araştırma üzə çıxarıb ki, onun şirkətinin Xan Şuşunski küçəsi ilə İmran Qasımov küçələrinin keşmişində inşa etdirdiyi çoxmərtəbəli binada özünün razılığı olmadan gizli mənzil satılıb. Bu satışdan əldə olunan bir neçə milyon manat isə yoxa çıxb.

Həmin mənzillerin satılması haqqda sənədlərdə deputatin holdingdə rəhbər vəzifə tutan yaxınlarının imzası olub. Ə.Qasımov bu faktları üzə çıxaran sonra faktiki özüne məxsus olan, lakin deputat seçiləndən sonra formal olaraq rəhbərliyindən getdiyi "Karat holding"ə üz tutub. Orada həzirdə holdingdə rəhbərlik edən oğlu Taleh Qasımovla yoxa çıxıb. Məbahisə zamanı böyük oğurlığın üstü açılıb. Məlum olub ki, 5 mənzil qumarda uduzulub. Ə.Qasımovun oğlu ilə mübahisəsindən sonra "Karat holding" rəhbərliyində çalışan Qərib Əmiraslanov yoxa çıxb. Menzillərin satılmasına cavabdeh olan deputatin qaynı Umud Umudov da ölkəni tərk edib. Ə.Qasımov KQMBİ-yə müraciət edəndən

Deputatımız öz xalası oğlunu xaricdə həbs etdirdi

Ölkənin ən zəngin oliqarx-deputatlarından olan Əsabil Qasımovaya yaxın qohumları külli miqdarda pul "atıb"; onun tikidirdiyi binadan 6 mənzil qumarda uduzulub; işin içində millət vəkilinin oğlunun da olduğu haqda şübhələr var

sonra məsələ araştırılıb və Q.Əmiraslanov xarici ölkələrdən birində saxlanılaq ölkəyə getirilib. Araşdırmlar zamanı məlum olub ki, Q.Əmiraslanov mənzilləri sataraq pulları qumarda uduzduğu şəxslərə verib. Həzirdə iş üzrə cinayət işi aparılır. Cinayət işində Ə.Qasımovun digər yaxınlarının da adları hallanır.

Ölde etdiyimiz bir başqa məlumatda isə bildirilir ki, Ə.Qasımov istintaqa müraciət etməyinə peşman olub və iddiasını geri çəkmək istəyir. Amma müyyən tərəddüdürlər də var. Ə.Qasımov böyük bir biznes imperiyasına sahibdir. O, var-dövlətinin say-hesabını itirib, artıq

biznesini yaxınlarından belə mühafizə etmək məcburiyyətində qalıb. Ona görə də iddiasından el götürməyə telesmir, bununa digerlərinə də görk olmaq isteyir.

Qeyd edək ki, bu ilin aprelində deputatin "Karat holding"ına məxsus "Karmen" MMC-dən 1 milyon manat oğurlanmışdı. Bu oğurluq işində də müəmməli məqamlar çox idi. Ə.Qasımovun yaxınları kifayətən 450 min manatan oğurlandığını desər də, oğru ki, məmənliklərə təqdim edilən Qobu qəsəbə sakını, 1986-ci il təvelüdüllü Ramiz Salman oğlu İmaməliyev bu rəqəmin 1 milyon manat olduğunu deyirdi. Üstəlik, oğru-

məssisəsinin Əsabil Qasımovaya məxsus olduğu deyilir. Deputat faktiki olaraq ölkənin böyük para yaşıb 10 şəxsindən biridir. Qeyd olunur ki, hazırda deputat-oliqarxın şirkətlərindən gələn gəlir o qədər artıb ki, o, en yaxın adamlarına belə etibar etmir. Şirkətlərdə özü gizli-aşkar yoxlamalar apartdır və böyük məbləğlərdə yeyintilər üzə çıxarır.

Yazılanlara münasibət öyrənmək üçün Ə.Qasımovu etdiyimiz isrərlərə nəticəsiz qaldı.

Buna baxmayaraq, Ə.Qasımovun da mövqeyini dərc etməyə hazırlıq.

Mövzuya qaydacaq.

□ E.HÜSEYNOV

buraxılmasından ötrü ərizə yazması bildirilib: "Hər halda, bu gənə qədər ölkədə bununla bağlı təcrübə olub. Ümid edirik ki, Şahin Novruzlu kimi bir gənci də atasının son mənzilə yola salma hüququndan məhrum etməzler".

Xatırladaq ki, daha önce məhəbbəs həyatı yaşayan bir neçə tanınmış məhbusa valideynlərinin yaşında iştirak etmək üçün icazə verilib. Onların arasında "Azadlıq" qəzetinin baş redaktoru Qərimət Zahid, qardaşı Mirzə Səkit, Emin Milli, "Zerkalo" qəzeti yazarı Rauf Mırqədirov olub. Amma Nemət Kərimliyə ne atasının, nə də anasının yaşında iştiraka icazə verilər. Çünkü bu, onun övlad olaraq atası qarşısında son borcudur.

Müşahidəcələr ümid edir ki, yetkinlik yaşına çatmadan (17 yaşındakı) həbs edilən Ş.Novruzluya bu cür ağır zərberin ardınca atasının yaşında iştiraka icazə verilər. Çünkü bu, onun övlad olaraq atası qarşısında son borcudur.

"Yeni Məsələ" xatırladır ki, həbsdə olarkən eziyinə itirən ilk NIDA üzvü Ş.Novruzlu deyil. Da-ha önce Rəşadət Axundov da basını və nəsillərindən bir neçə yaxın qohumunu itirib. R.Axundovun babası nəvəsinə qarşı edilən haqsızlığı etiraz əlaməti olaraq intihar edib.

Şahin Novruzlu 1995-ci ildə Bakıda doğulub. 2012-ci ildən həbs edildiyi 2013-cü ildək Odalar Yurdu Universitetinin maliyyə fakültəsində təhsil alıb. Subaydır.

Şahin Novruzlu yoxdur. Əger televiziyalara bu haqda, xəber veriblərse, məlumatı var. Əks halda kim deye bilər, bilmirəm düzü".

□ Sevinc TELMANQIZI

Dələduzluğun qan damarı - mövhumat...

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

"Space" telekanalının "gülərüz və mehriban" aparıcısı, məşhur "baxıcı-ekstrasens", psixologiya üzrə "felsefə doktoru", uzun müddət insanların ülvə və hətta intim hissələri ilə alver edib oynayan İlham Mirzəyevi in-di rəsmən dələduz adlandırmış olar. Çünkü Nərimanov Rayon Məhkəməsi artıq onu Cinayət Məcəlləsinin (CM) dələduzluq maddəsi üzrə təqsirli bilərək 4 il yarımdən azadlıqdan məhrum etmək haqda qərar çıxarıb.

Təbii, hökmət qədiredicidir. Hər halda, bildiyimiz qədər Mirzəyev CM-in həmin maddəsi ilə nəzərdə tutulan cəzanın kifayət qədər yüksək həddine layiq görülüb. Onun az-çox tanınmış bir fərd və uzun illər icimai rəyə təsir imkanlarına malik olması cəzanın icimai-tərbiyəvi əhəmiyyətini artırın məqamlardan sayıla bilər.

Məhkəmənin (ədalətli) hökmünən esas hədəfi nədir? Əlbəttə ki, cəmiyyətdə cinayətlərin karşısını almaq, cinayətkarları islah etmək, bəd niyyətlilərə ibret vermək. Əfsus ki, hər iki sahədə Azərbaycanda vəziyyət, yumşaq desək, ürəkaçan deyil. Toplumu, əməlisaleh insanları təngə getirmiş dələduzları bir ucdan tutursan, o biri ucdan yeniləri peydə olur.

Fakt budur ki, ölkədə cinayətkarlıq nəinki azalmır və potensial cinayətkarlar nəinki cəzadan çəkinib elemirlər, bəlli olur ki, hələ "papaq altında", yan-yörəmizdə, telekanallarda nə qədər belələri var.

Mirzəyev insidenti göstərdi ki, onların bəziləri yüksək səviyyədə himayə olunmaqdır, siyasi qanad altında saxlanılmaqdadır. Bu mənada bu cür əməllerin, uzun müddət cəzasız qalmağın və təkrarlanmanın mühüm səbəblərindən biri sözsüz ki, Azərbaycanda qanunun alılıyi probleminin dərincə işləməsidir.

İkinci səbəb məhkəmələrin müstəqil olmamasıdır. Doğrudur, konkret halda, Nərimanov məhkəməsinin qərarı yerindədir. Amma ümumən icimai rəyə çoxdan bələ mövqə daşlaşır ki, Azərbaycanda rüşvətlə, başqa qanunsuz yolla məhkəmə hökmərinə her an təsir göstərə bilərsən. Demək, eyni cinayəti təzədən edib təzədən "bərəət" almaq mümkün hesab edilir.

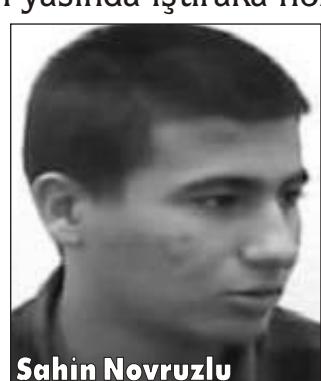
Yəni "qurunun yerinə yaşından yanması" məsəlesi. Bu durum əlbəttə ki, ədalet məhkəməsinin fəlsəfəsinə dəban-dabana ziddir və xalqın təkcə femidaya, hüquq-məhafizə sistemine deyil, hakimiyətin bütün qollarına inamını sarsır. Neticədə o, özüne qapanır, ədaleti "samosud"da - linç məhkəmələrindən görür, cinayətkarla özü necə bacarıq, ele də haqq-hesab çəkir.

Sadalanan səbəblərdən Azərbaycanda son 10-15 il-də ev-mənzil biznesində vətəndaşların total aldadılması ilə müşayiət olunan dələduzluq halları səngimək bilmir. Ancaq məntiqlə "GEN" MMC tikinti şirkətinin keçmiş başçısı, firldaqçı Elbrus Əliyevin, onun ardınca bu qəbilden daha neçə-neçə iri çaplı, tanınmış dələduzun həbsi ilə bu növ cinayətkarlıq minimuma enməli idi. Fəqət, əksi oldu. Çünkü belə dələduzluq üçün münbit sosial-siyasi zəmin qalır. Azərbaycanda kimsə həmişə kiməsə arxayındır ki, filankə iləşdi, amma mənə bata bilməzler və s.

Təbii, dələduzların bəslənib yetişdirilməsində cəmiyyətin də məxsusi payı var. Aldanan insanları nəzərdə tuturuq. Axi, her kəs bu tip məsələlərdə aldana biliəcəyini qısa zamanda, çox asanca dəqiqləşdirmək iqtidarındadır. Niyə insanlar bunu etmir? Nədən iş-işdən keçəndən, hələ başqalarını da özünün tutduğu yanlış yola sövg edib peşman olandan sonra "zərərçəkən" məhkəməyə, polisə üz tutur - nə vaxt ki, it də gedir, ip də?!

Bir de görüşən ki, üzr isteyirik, hansısa gənc xanım İlham Mirzəyev kimi cadugər-firldaqçıya böyük paralar xərcləyir ki, "Allah ona oğul övdə" nəsib eləsin. Halbuki, tibdən azaciq məlumatı olsayıd, bilərdi ki, övladın qız və ya oğlan olması 100 faiz ərdən asılı məsələdir. Di gel, cəhillik, mövhumat mane olur, insanı dələduzlara tərəf yönəldir.

Evimizi yıldı mövhumat... Dələduzluğunu da, irili-xirdali digər firldaqçılığı da qidalandıran əsas qan damarları odur - cəhillik və mövhumat...

Sahin Novruzlu

Ibrahim Novruzlu

Futbol oynaya bilmirik deyə intiharmı etməliyik?

Xalid KAZIMOV

Bu qədər dərdin-sərin içində bir də futboldan köşə yazmaq qalmışdı, onu da edəsi olduq. Çünkü baxırsan, ölkənin futbol dəri ümummilli məsələyə, millətə natamamlıq kompleksi aşlayan bir mərəzə çevrilib.

Qarabağ müharibəsindəki acı məglubiyyyet 20 ildir xalqın qəddinin dikəlməsinə imkan vermədiyi kimi, futbol üzrə milli komandamızın dalbadal uğradığı acı məglubiyyyətlər də özün gəlməyə çalışan millətə zərbələr vurur.

Bu üzəndər ki, media və sosial şəbəkələrdə milli komandamızın Xorvatiyaya 0:6 hesabıyla məglub olması geniş müzakirə olunur.

Ən pisi odur ki, bu müzakirələrdə, xalqa, millətə yönəlik aşağılama, bəyənməzlək, "biz elə buyuq", "bizdən heç zad olmaz", "bizi elə etdilər, belə etdilər" kimi mazoxist özünenifret ovqatı duyulur.

Açığı, belə şərhələri, rəyləri oxumaq çox ağırdır. Bunu yananlar nə qədər haqlı olsalar belə, rəylərini özünütəhqrirə hərəkət etməlidirlər. Bu o qədər də xoş bir iş deyil.

Hər halda futbol məglubiyəti kütləvi zorlama aktı deyil, adı üstündədir: futbol məglubiyəti.

Dünyada ele bir milli komanda və ya futbol klubu yoxdur ki, o, nə vaxtsa böyük hesablı məglubiyətə uğramamış olsun. Bu, nə vaxtsa hamının başına gəlib. Onlar da sarsılıqlar, amma toparlanıb vəziyyətdən çıxırlar.

Son mundialda Braziliya millisi öz meydanında Almaniya millisine 1:7 hesabıyla rüsvayçı məglubiyətə uğramadı? Halbuki braziliyalılar şempion olacaqlarını düşünürdülər... Ancaq onlar bu məglubiyətdən sonra özlerini öldürmədilər.

Ona görə də hər məglubiyətdən sonra natamamlıq kompleksini inkişaf etdirmək lazım deyil. Dünyaya meydan oxuyan Rusiya kimi dövlətin futbol komandası da zəifdir, həmişə uduzur. Çin və Hindistan kimi dünya əhalisinin az qala yarısına sahib ölkələr isə bizdən də zəif futbol oynayırlar.

İndi gələk bize daima pərtlik getirən bu sektordakı vəziyyətə.

Milli yığmanın baş məşqçisi Berti Foqtsun komandanın göndərilməsinin vacibliyi haqqında illerdər ki, yazılırlar, danışılır. Fəqət AFFA rəhbərliyi dırıb, bu məsələyə, qeyrət, namus, şərəf məsəlesi kimi baxır, Foqtsu geriye göndərmir. Xorvatiyaya böyük hesablı məglubiyətin əsas səbəbi odur. Adam tükənib, komandaya heç bir faydası yoxdur. Yeni məşqçi nə qədər olmasa da, potensialını sərf edərək, oyuncuları motivasiya edərək bu rəzalətə yol verməyəcəkdi.

Əslində isə milli komandamızın sərgilədiyi futbolun zəif olmasının əsas səbəbi Berti Foqts deyil. Foqts olmasayı, bir başqası, ləp böyük vətənpərvərlərdən biri olsayı da, bu materialla böyük uğur qazana bilməzdı.

Bizim əsas problemimiz futbolçuların fiziki hazırlıqları ilə yanaşı intellektual potensiallarının yoxluğunda və mənəvi keyfiyyətlərinin aşağılığındadır. Beş manat pul görən kimi qudurmaq, bir maşın və ev alan kimi öz həyat idealına yetmiş, ömrünün ən böyük missiyasını yerinə yetiribmiş kimi davranışlaqla uzağa getmək olmaz. Adamların hədəfi cılızdır. Onlar böyük futbolçu olmaq istəmirlər. İntiqandırlar. Ərköydürler. Sadə insanlar öndən dikbaşdırırlar. Rəhbərlik qarşısında mütidirlər.

Jurnalist Aydin Bağırov söhbət edir ki, bir dəfə ölkəminin ən yaxşı futbol mütəssisi olan Qurban Qurbanovla söhbət edərkən bəzi parlaq oyuncuların, gələcək vəd edən futbolçuların nəyə görə "Qarabağ"dan uzaqlaşdırıldığını soruşub. Qurban ona həmin futbolçuların intizamsızlığından, dikbaşlığını, əllərinə pul keçən kimi özlərinə olduqca bəhali maşınlar alıb şəllənmələrindən danışır.

Təsəvvür edin, bu adam Ronaldonun vurdugu qolların 1 faizini vura bilmir, onun qazandığının 5 faizini qazana bilmir, amma onunla eyni markalı maşın sürməsiyle fəxr edir. Bu təkəbbürə, qurrə ilə heç yeri fəth etmək olmaz. Bu cür davranış mütləq idmançını uçuruma yuvarlamalıdır.

Futbol təsərrüfatı ilə savadlı adamlar məşgul olmalıdır. Onlar dünya futbolundan baş verənləri günbəgün analiz etməli, yeni təməylləri incələməli, güclü olmayışın yolların araşdırmalı, qələbənin düsturlarını əzbər bilməlidirlər.

Görünür, başqa sahələrdə vəziyyət düzələndə, futbol da da düzələcək.

Müsavat Partiyası Meclisinin üzvü Mustafa Hacıbəyli başqanlığı sabiq namizəd Qubad İbadoğlu qarşı ciddi ittihamlar səsləndirdi. Mustafa Hacıbəylinin sözlerine görə, Müsavatdağı itefalara göre bütün məsələyə Qubad İbadoğlunun üzərinə düşür: "Müsavatdağı itefalara göre Qubad İbadoğlu məsuliyət daşıyır. O, əsasız saxtakarlıq iddiaları ilə öz qruplaşmasının üzvlərini Müsavata qarşı "məbarizə" körükliyə..."

Müsavat üzvləri arasında gərginliyi elə bər həddə götürdi ki, indi heç özü tərəfdarlarının davranışına nəzarət edə bilmir. Ya nezərtdədirsa, bu itefalara göre məsuliyət daşıyır. Müsavatı, Isa Qəmbəri saxtakarlıqda ittiham etdi. Bu ittihamlara verilən cavablar həttə bəzən qeyri-etiğə olsa belə, bu, onların itefasına bərəət olə bilmez. Mən əminəm ki, bu əsəssiz ittihamlar olmasadıq münasibətlər bu hədədə gəlməyecəkdi".

M.Hacıbəyli facebook səhifəsində onu da bildirib ki, qardaşı Arif Hacılı başqan seçildi deyə, onun sususunun gərəkləyini söyləmək yanlışdır: "Arif Hacılı başqan seçildi deyə mən danişmaq, yazmaq hüququndan məhrum edilməliyəm? 22 ildir Müsavatda, 25 ildi hərəkatdayam".

"Yeni Müsavat" hazırda Myanmada beynəlxalq tədbirdə olan Qubad İbadoğlu ilə əlaqə saxlayıb Mustafa Hacıbəylinin ittihamlarına münasibət bildirməsini istəyib. Qubad İbadoğlu

Müsavatdan itefalara görə Qubad İbadoğlu günahkar elan edildi

İttiham olunan başqanlığı sabiq namizəd Müsavat funksionerinə cavab vermədi

Qubad İbadoğlu

həmin gənclər ideya adamlarıdır və müstəqil düşüncələrinin görə başqalarından ferqliərlər. Mənim de onlara hörmətim müstəqil və fedakar olmaqlarına görə artıb. Onları partiyada qalmasını yalnız arzulamışam, həmdə bunun üçün səyər göstərməşəm, onlarla görüşüb saatlarla danişıqlar aparmışam, əvvəl partiyada qalmağın perspektivini inandıra bilsəm də sonradan özləri serbest qərarlarını verdilər. Bəs nəden partiyada rəhbərliyi bölüşənlər eyni təşəbbüsələ çıxış etmədilər? Qurultaydan 17 gün keçib, olmazdım gənclər, qadınlar təşkilat ilə görüşlər keçirildilər, onların suallarını cavablandırıydılar, partiyanın gələcəyi ilə bağlı fikirlərini bələşdirdilər. Bəlkə onları inandırb, partiyada saxlamaq olardı. Nəden bunu etmədilər? Niye seçkidi qabaq onlarla ayrıca görüşlər keçirildi, seçki sonrası yox? İndi isə məsuliyəti başqalarının üstüne atır, gedənlərə arxadan daşalar yağdırmaq və qara yaxmaqla məşğuldurlar!"

Müsavat Meclisinin üzvü Osman Kazimov isə Müsavatın qurultayından sonra "saxtakarlıq olub" təhlükəsizliyini aparınan əslində Isa Qəmbəri Azərbaycan nümunə olan addımına kölgə salmaq məqsədi daşıdığı bildirib: "Bir məsələ çox düşündürür. Isa bəy başqanlığı kürsüsündən yapışmadı başqaları kimi. Verəsəliklə ötürümdə. Təkidə nizamnaməyə əməl edilmişsi tələbini irəli sürdü. Başqanlıqdan getdi. Büyülü bir nümunə ortaya qoydu. Qala bilərdi. Bir sözü, bir işarəsi yetəri idi ki, nizamnamədə dəyişiklik edilsin, etmədi.... Müsavatçı dostlarımız bu nəhəng nümunəni tabliğ etməkdənəsə hansı isə olmayan pozuntu söhbətini ortaya atıblar. Sanki Isa bəyin bu möhətəm nümunəsinin unudulmasına cəhd edirler. Əqidəli dostlarımı da bu nümunədən yazmağı tövsiyə edir. Isa bəy bir tarixi nümunə bəxş edib Azərbaycan. Bunu kölgə altına salmaq lazım deyil".

□ Etibar SEYİDAĞA

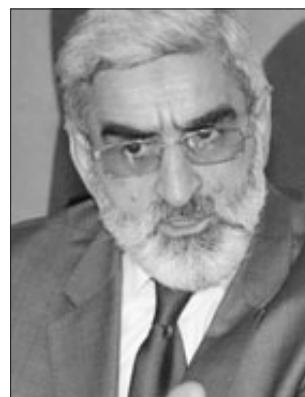
Üç partiya sədri mitinqə niyə getmədi?

Milli Şuranın oktyabrın 12-də keçirdiyi mitinqdə bir sıra siyasi partiya sədrleri görə dəyərəndə. Onların sırasında MŞ-nin üzvü olmuş Azad Demokratlar Partiyasının sədri Sülhəddin Əkbər, Milli Demokrat (Bozqurd) Partiyasının lideri İsgəndər Həmidov və KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlunu qeyd etmək olar. Vicedən və siyasi məhbuslara azadlıq tələbi ilə keçirilən aksiyada hər üç partiya sədri iştirak etmirdi.

Milli Şura üzvü, KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu qəzeti məzəqəsində dedi ki, mitinq baş tutmuş sayılmalıdır: "Aksiyanın necə keçirilməsinə təşkilatçılar qiymət versələr dəha yaxşı olar. Amma zənnimə, mitinq alınıb. Onun hədəf baxımdan məqsədine çatmağı ayri məsələdir".

M.Mirəlioğlu mitinqdə niyə iştirak etməməsindən danışdı: "Partiya nümayəndələri aksiyada iştirak edirdilər, üzvlərə sərvətlik verilmişdi, rəhbərlik səviyyəsində qatılanlar vardı. Sədəcə, işlərim elə alındı gedə bilədim. Mitinq günü Bakıda deyilim. Əger işlər imkan versəydi, nəyin necə olmasından, kimin necə qarşılıqlı olmayıaraq mitinqdə iştirak edərdim".

AzDP sədri S.Əkbər "Yeni

Mirmahmud Mirəlioğlu:

"Bakıda deyildim, iştirak edə bilmədim"

Sülhəddin Əkbər:

"Milli Şuradan dəvət gəlməmişdi"

da qərar verərik".

MDP rəhbəri İsgəndər Həmidov MŞ-də təmsil olunmadığını və mitinqdə iştirak etmədiyini açıqladı. Partiya sədri qeyd etdi ki, Müsavat başqanı Arif Hacılı və sabiq başqanı Isa Qəmbərin tribunaya dəvət edilməməsi xoşagelməz haldır:

"Mitinq keçirmək onların haqqıdır. Ancaq əvvəldən deməm ki, Milli Şura ölü doğulmuş qurumdur. Bununla belə, Cəmil bəyə, Əli bəyə bu yolda uğurlar arzulayıram. Əki bu fəaliyyət xalqımız üçün xeyirli olsun. Lakin Isa Qəmbərlə Arif Hacılı tribunaya dəvət etmək düzgün deyildi".

□ E.SALAMOĞLU

AMİP rəhbərliyi bölgələrə çıxıb

Azerbaycan Milli İstiqlal Partiyası qarşısından gələn bələdiyyə seçki ilə əlaqədar regional müşavirələr keçirir. Bu barədə AMİP mətbuat xidmətindən verilən məlumatda deyilən ki, Bakı və Sumqayıt şəhər, eləcə də Abşeron rayon təşkilatları ilə ötən həftə keçirilən müzakirələrdən sonra dünən respublikanın şimal bölgəsində partiyanın Siyəzən, Şabran, Xaçmaz, Xudat, Quba və Qusar rayon təşkilatlarının faalları ilə regional müşavirə keçirilib.

Müşavirədə seçki öncəsi durum və partiya üzvlərinin bələdiyyə seçkiliyində iştirakı müzakirə obyekti olub. Müşavirə iştirakçıları yerli idarəetmə haqqında qanunvericiliyin yetərincə işləməməsi sebəbindən yerlərdə bələdiyyələrin nüfuzunun aşığı olduğunu və bu baxımdan həmin sahədə veziyətin qənaətbəxş olmadığını vurğulamaqla yanaşı seçkilərdə iştirakın vacibliyini qeyd ediblər. Müşavirədə AMİP sadri Yusif Bağırzadə, AMİP baş katibi Arzuxan Əlizadə, AMİP Mərkəzi Şura sədri Aydin Əliyev və AMİP Təşkilat katibi Nazim Ələsgerov iştirak edib.

□ E.SEYİDAĞA

• şəhər Ermənistanda ara qarışmaqdır. Rusiya-ya sənəmən prezident Serj Sərkisyanın istefası tələbi ilə İrvanda mitinqlər başlayıb. Ermənistanda prezidenti Serj Sərkisyan Minskde ölkəsinin Avrasiya İttifaqına üzvlüyü haqqda sənədi imzaladıqdan sonra İrvanda müxalif üçlüyü - Çeçklənən Ermənistanda Partiyasının, Erməni Ümummilli Hərəkatının və İrs Partiyasının birgə mitinq-yürüşü olub.

On minlərlə aksiyacı İrvanın mərkəzi küçələri ilə yürüş edərək "Serjik, get!" şəhəri səsləndirib. Onların önündə erməni metbuatında "möhəsəm üçlük" adı verilən keçmiş prezident Levan Ter-Petrosyan, ölkənin ən iri olıqarxi hesab edilən Qaqik Tsarukyan və prezidentliyə keçmiş namizəd Raffi Ovanisyan gedib. Hesab olunur ki, bu, Qarabağ klanının Ermənistanda hakimiyətdə olduğu 17 ilə yaxın müddətde hakim klan qarşı formalaşmış ən güclü müxalif aliansdır. Qaqik Tsarukyan Ermənistanda iqtisadiyyatının əhəmiyyətli hissəsinə nəzarət edən, güclü iqtisadi-maliyyə və siyasi rişaqlara malik olan olıqarxi əhəmiyyətli hissəsi bu alyansın arxasındadır. Aksiyalar qarşısında çıxış edən Levan Ter-Petrosyan deyib ki, Sərkisyan rejimi özünü tamamilə tükədib və bə, artıq xarici qüvvələr üçün də aydınlaşdır. Onun sözlərinə görə, indi Ermənistanda hakimiyəti dəyişmək üçün ən əlverişli məqamdır.

Prezidentliyə keçmiş namizəd Raffi Ovanisyan da hakimiyət dəyişikliyi üçün heç vaxt olmayan imkanın yarandığını deyib. Onun sözlərinə görə, müxalif qüvvələr yekun məqsədə catana qədər partiya maraqlarını arxa plana keçiriblər və birləşiblər.

Ötən həftənin sonunda Azərbaycanda da müxalifin bir qrupunun təşkilatçılığı ilə mitinq keçirildi. Düşmən ölkə ilə Azərbaycanda keçirilən mitinqləri Azərbaycan Milli Strateji Təqiqatlar Mərkəzinin rəhbəri Natiq Miri şərh edib. Onun fikrincə, Ermənistanda başlanan son irimiqyaslı mitinqlərdə Qə-

bin marağı var. Ermənistandan Avrasiya İttifaqına rəsmi qəbul edilməsindən dərhal sonra bu ölkənin daxilində bir proses başladıb. Bu prosesi birmənali Ermənistanda müxalifetinin adına çıxməq doğru olmazdı: "Hiss olunur ki, prosesin start götürməsində Qərbin də maraqları çox ciddi şəkildə yer alır. Əks təqdirde, dünənə kimi hakimiyətin koalisyonunda iştirak elek və en iri olıqarxlardan Çeçklənən Ermənistanda Partiyası-

yenini başlanan hərəkatda iştirak edirlər. İndiyə qədər belə hal müşahidə edilməmişdi. Xüsusi-ile Tsarukyanın prosesdə iştirakı barmaqları məhz Qərbi tərəf yönəldir. Görsəniz ki, həqiqətən də Qərbi Ermənistanda müyyən dəyişikliklərə hazırlaşır, düymə artıq basılıb".

Ekspertin sözlerinə görə, Serj Sərkisyanın Avrasiya İttifaqına qoşulması Qərbi çox ciddi şəkildə narazı salıb. Qərbi dəqiq bilir ki, Ermənistanda

lərin inkişafı üçün lazımlı olan mühüm faktorlardan biridir".

N.Miri Ermənistanda keçirilən mitinqlərin, Azərbaycanda Milli Şuranın 12 oktyabrda keçirdiyi mitinqlə müqayisə ediləməsinin mümkün olmadığını vurguladı: "Ermənistanda artıq yuxarıda ifade etdiyimiz prosesin başlangıcı görünür. Həmin mitinqlərə başlangıçıdır. Azərbaycanda Milli Şuranın keçirdiyi mitinq isə hansısa hərəkatın, ciddi prosesin başlanması, özü

Qərbi Ermənistanda hakimiyət dəyişikliyi üçün düyməni basıb

Eksper特 Bakıdakı 12 oktyabr mitinqinin düşmən ölkədəki prosesle bir əlaqəsi olmadığı qənaətindədir; Natiq Miri: "12 oktyabr mitinqi elə təəssürat yaradırdı ki, sanki AXCP aldığı və yaxud alacağı maliyyənin hesabatını verirdi, ona görə başqa hər hansı siyasi qüvvənin orada iştirakını istəmirdi"...

maydan hərəkatının başladılması üçün çox münbit bir mühit var. Ona görə də yeni bir hərəkatın başlanması düşünülmiş planın tərkib hissəsidir: "Bu proses Ermənistan xalqının maraqları ilə yanşı, Qərbin de maraqlarına xidmət edir. Çürki Sərkisyan hakimiyəti devrilərse, Ermənistanda Rusyanın orbitində çıxma məsəlesi ciddi şəkildə gündəmə gələcək. Qarabağda döyüşməsəli qanlı cinayətkar klan hakimiyətdən təmizlənəcək. Yeni hakimiyət-lə Türkiyənin münasibətlərini tənzimləmek mümkün olacaq. Bütün bunların müqabilində büttövlükde Cənubi Qafqazın probleminə əvərilən Dağılıq Qarabağ probleminin həllinə də şərait yaranı biləcək. Mən hesab edirəm ki, Ermənistanda mitinqlər çox ince düşünülmüş böyük bir prosesin başlanğıcıdır. Düşnürəm ki, proses artan xətələ davam edəcək. Tsarukyan kimi simaların iştirakı Ermənistanda müxalifətin maliyyə ilə bağlı hər hansı bir probleminin olmayıcağını söyləməyə əsas verir. Maliyyə isə bu cür proses-

da Qərbin dəstəyi ilə başlanmasına demək deyil. Azərbaycanda mitinq bir qurumun konkret bir məsələ ilə bağlı keçirdiyi özüntüdəcə cəhd id. Ermənistandakı mitinqdə bütün müxalifetin birləşdiyi ortadır. Azərbaycandakı mitinqdə isə müxalifetin böülündüyü ortada id. Özü də bu böülünməni elə həmin mitinqin təşkilatçılığında əsas rol sahibi olan AXCP rəhbərliyi öz davranışını ilə həyata keçirmiş oldu. 12 oktyabr mitinqi əsində müxalifetin içinde olan uğurunu bir qədər də dərinləşdirdi. Mitinq təşkilatçularının yanlış davranışını bu vəziyyəti yaratdı. Bu xoşagelməz vəziyyət artıq tendensiya halını almışdır".

Natiq Miri son olaraq dedi ki, 12 oktyabr mitinq elə təəssürat yaradırdı ki, sanki AXCP rəhbərliyi Leyla Yunusların hüquqlarının müdafiəsi adı altında alındığı və yaxud alacağı maliyyənin hesabatını verirdi: "Ona görə başqa hər hansı siyasi qüvvənin orada iştirakını istəmirdi".

□ Etibar SEYİDAĞA

da mərkəzə daxil olan Müsavat Partiyasının başçısı Arif Hacılli, KXCP sədri Mirmahmud Mirləlioğlu, Aydınlar Partiyasının sədri Qulamhüseyin Əlibəyli, ADP sədri Sərdar Celaloğlu, Böyük Azərbaycan Partiyasının sədri Elşad Musayev, Azad Demokratlar Partiyasının nümayəndəsi və AXP sədri iştirak edirdi. Dəyirmi masanın bəyanat layihəsi müzakirə edildi".

Toplantıda proporsional seçki sisteminin bərpası ilə bağlı ölkə prezidentinə, Milli Məclis və Mərkəzi Seçki Komissiyasına müraciətlərin mətni, eyni zamanda referendum çıxarılması istənilən məsələnin mətn layihəsi də qəbul edilib.

Mərkəz Azərbaycanın dövlət müstəqilliliyinin bərpası günü münasibətə oktyabrın 18-də Fəxri Xiyabanda eks-president Əbülfəz Elçibeyin məzarını ziyaret edilməsini, sonra isə Müsavat Partiyasının qərargahında müstəqillik gününe həsr olunmuş toplantı keçirilməsini qərara alıb.

□ E.SEYİDAĞA

nın vəziyyəti haqqında qəbul cək. Toplantıda həmin dəyirmi etdiyi son qətnaməye həsr masaya hazırlıqla bağlı məsələləri müzakirə etdik. Toplantı-

İki yüz ilin kədəri...

Hüseyinbalı SELIMOV

vvəl özümüzündən başlayım. "Bəyin oğurlanması" filmində maraqlı epizod var. Kəndə toy haqqında film çəkməyə gəlmış rejissor eşidəndə ki, bir kənd sakini "Avara" filmində düz 40 dəfə baxıb, təccübünə gizlədə bilmir və qayıdır deyir ki, biz bələyik də, yadlar əcdiyi filmə 40 dəfə baxırıq, amma öz filmlərimiz heç bir defə baxmırıq.

Bunu eşidən digər kənd sakınıları də ona deyirlər ki, siz də elə çəkin ki, adam baxa bilsin...

Bu epizodu niyə xatırladım? İndi bir yazıçının adını çəkəcəm. Bu həftə onun anadan olmasından düz iki yüz il keçir.

Etiraf edirəm ki, o, mənim ən sevilmə yazım və şairim olub. Ley Tolstoy onun haqqında deməşdi ki, əgər o, sağ olmayı nə mənə, nə də ki, Fyodor Dostoyevskiye ehtiyac olmazdı. Amma dəqiq bilirəm ki, bu yazıçının adını çəkən kimi hamı deyəcək ki, buna bax da, öz yazarlarımızdan yazır, durub rus yazıçılarından, özü də 200 il bundan əvvəl anadan olmuş yazıçıdan yazır...

Birinci məsələyə, özümüzü məsələsinə cavabım budur ki, qoy, bizimkiler də elə yəzsin ki, biz də onlardan yazağa məcbur olaq...

O ki qaldı 200 məsələsinə, klassika heç vaxt ölmür. Homer ne vaxt yaşayıb-yaradıb? Heç bu haqda düşünmüşümüzü? 200 il səhəbəti də elə bu qəbildəndir...

Yazmaq məsələsi də şərtidir. Mən ədəbiyyat nəzəriyyəcisi və ya ədəbi tənqidçi deyiləm. Hətta ədəbiyyat haqqında yazanda da onu özümdən keçirib yazıram. Mənim üçün bələ daha asandır...

Həm de unutmayaq ki, biz multikulturalizmin dövlət idarəsinə çevrildiyi bir ölkədə yaşayıraq. Gör, bu nə qədər mühüm məsələdir ki, onun üçün ayrıca bir idarə də açıblar...

Qərəz, indi gələk mətləb üstüne. Hansı yazıçının bu həftətə anadan olmasının 200 ili tamam olur?

O, Mixail Lermontovdur. Başa düşürəm, indi modada elə bugünlərdə Nobel mükafatı almış yazıçı haqqında yazmaqdır.

Onu da qəbul edirəm ki, bu, bəlkə də daha faydalı olardı. Amma men fayda üçün yazırıram. O şey haqqında yazram ki, o, məni düşünməyə sövq edir...

Ədəbiyyatın sosial missiyası haqqında çox mübahisə edirlər. Təbii ki, bir yazı ilə bu mübahisələrə son qoyma fikrində deyil, üstəlik, bu bizim bacarığımız xaricindədir, buna da etiraf etmək zorundayıq...

Amma bir məsələ var. Demirik ki, ədəbiyyat suallara cavab verməlidir. Yox, ədəbiyyat ensiklopedik lügət deyil ki, onu açıb istədiyin şeyi oradan oxuyasan.

Amma ədəbiyyat sual qoymağı bacarmalıdır. Ədəbiyatdan suallar gelməlidir ki, insanları düşünməyə sövq etsin...

Başqalarını bilmirik, bize Rene Dekartın kredosu daha yaxındır. O deyirdi ki, düşünürəm, deməli, yaşayıram...

Biz də əyləncə xatırına heç nə oxumuruq, o kitablari açırıq ki, bizi düşünməyə vadar edir...

Rus ədəbiyyatı sual qoymağı bacarırı. İndi deməyəcəm, hansı romanın sualları gelirdi ortaya... Bir sual da insanın öz yaşadıq dövrə konflikti ilə bağlı id. Lermontov bu suali qoyma...

Amma sözüm bunda da deyil. Onun lirikası... Bu lirika nə qədər cəzbədicidir!

Tənha yelkən, buludlar haqqında şeirlər...

Başa düşürəm, bunlar yenilik deyil. İndi, bir az əvvəldə qeyd etdiyim kimi, daha modda olan ədəbi mövzular var. Amma rəqsədə bir deyim: musiqi gərək adamın sümüyünə düşə... Vallah, ədəbiyyat da belədir, şeir, roman gərəkdir ki, adamın sümüyünə düşə...

Bir "elektrik almaq" ifadəsi də var. Adam ədəbiyyatdan da, oxuduğu yazidan da "elektrik" almalıdır...

Belə olanda oxuduğun şey yaddına həkk olunur. İstəsən də onu unuda bilmirsən. İndi elə alınıb ki, biz də iləktrik" rus ədəbiyyatından almışıq.

Əslinde böyük ədəbiyyat milli olduğu qədər de bəşəridir. Ona görə də bu sarıdan elə bir narahatlılığımız yoxdur.

Məbədin qapısı çox olur. Hərəkət məbədə bir qapıdan gelir. Sonda da hamı məbəddə görüşür. O ki qaldı milli ədəbiyyatlara, onların qarşısında bir tələb var: onlar da məbədə aparmalıdır, ədəbiyyat məbədində...

"Təvə" filmində çox maraqlı bir deyim var: "Əger yol məbədə aparmırsa, o kimə lazımdır?"..

Ədəbiyyatlar haqqında da eyni sözləri demək mümkündür.

Onlar əgər məbədə aparmırsa, onda kime və nəyə lazmırlar?.. Bu yolda hamı öz yelkənini tapmalıdır. Elə ona görə də deyirlər ki, öz yelkənini tap - və ona etibar et...

Avrasiya İttifaqı yeni rus-türk birliyinə çevrilə bilər - sensasiya!

MDB

dövlət başçılarının oktyabrın 10-da Minskde keçirilən toplantısında Ermənistannın Avrasiya İttifaqına üzvlüyü Azərbaycanın irəli sürdüyü tələblər çərçivəsində rəsmi şəhərdədir. Ermənistanda Avrasiya İttifaqına illərdir "müsəttiqiliyini tanumağa" onsuza da cosarət etmediyi "DQR" siz üzv oldu. Ölkəsinin müxalifətinin ciddi topkisi ilə üzləşən Serj Sərkisyan İrəvana qayıtdıqdan sonra Azərbaycanı "DQR" lə dənmişlərlə masası arxasında oturmağı çağırmaqla, işgal zonasında məskunlaşanlara "biz hələ də sizin arxanızdayıq" mesajı verməklə vəziyyəti yumşaltmağa çalışır. Bundan sonra Ermənistanda və Qarabağda ermənilərin başına na gələcəksə, gəlsin.

Amma indi daha bir taleyukiş sual da Azərbaycanı görəyir. Bəs bundan sonra ne olacaq? Azərbaycan "yeni SSRİ" adlandırılın, Qerbədə ciddi qıcıqla qarşılanan ittifaq üzv olacaqmı? Ukraynanın bu ittifaqa üzvlükdən imtinaşı ilə başşəhər fəlakət Azərbaycanı da gözleyə biləmi?

Rəsmi Bakının bu ittifaqa üzvlükə bağlı resmi şərti olmayıb. Yeni açıq şəkildə deyilmeyib ki, Ermənistana Qarabağsız ittifaq üzv olarsa, Bakı da Avrasiya İttifaqına daxil ola bilər. Amma aydınlar ki, bu qurumun təsisçisi olan iki ölkə - Belarus və Qazaxistanda rəhbərləri her toplantıda Azərbaycanın bu şərtni xatırladırıv və bunu Ermənistandan quruma üzvlüyüdən böyük engel hesab edirdi. Prinsipce, Sərkisyan gedib lap İŞİD-e də qoşulub ilə və bunun üçün Azərbaycanın həmsənəsədə razılığını almaması şərt deyil. Amma niyə mehz Ermənistana bu quruma üzvlüyüdə Azərbaycanın mövqeyinə bu dərəcədən önem verməsi səbəbsiz deyildi. Azərbaycan Ermənistandı MDB-də üzv olkırdı və bu birlik "donuzu daridan çıxmadaq" üçün indiyək ciddi bir addım atmayıb. Bəs nə dəyişdi ki, indi Ermənistana "Qarabağdan imtina" şərti qoyuldu və Sərkisyan onu bəlkə bitirə biləcək bir addımı atmışa məcbur oldu?

Nazarbəyev və Lukaşenkonu mövzudan danışarkən "Azərbaycanı incitmək olmaz" terminlərini işlədirdilər. Ermənilər görə, ne Qazaxistan, ne Belarus Azərbaycanı doğrudan da incitmə istəməz. Amma yəni məsələ yalnız könül-qəlbdirmi? Siyaset

Azərbaycanın "Putin İttifaqına" Uzvlük şərti: Qarabağ - qayıda biler

Putin tələsir və indi Qarabağın Ermənistana necə verilibsə elə də geri alınması onun üçün bir o qədər əhəmiyyətli deyil; Türkiyənin də Avrasiya İttifaqına assosiativ üzvlüyə razılaşlığı iddia edilir

Azərbaycan rəhbərliyi Avrasiya İttifaqına qoşulmayacaqı barədə heç vaxt birmənəli fikir bildirməyib. Bu ideya hələ yeni yarananadır. İlham Əliyev Rusiya telekanallarından birinə bu mövzudan danışarkən "hər hansı quruma üzvlüyü istisna etmir" ifadəsini işlədib. Bundan sonra Prezident Administrasiyasında xarici siyaset məsələlərini kurasiya edən Novruz Məmmədov "biz bu ittifaqa qoşulmaq barədə düşünmürük" deyərək, araya "hələlik" ifadəsinə də əlavə edib. Hələ o zaman siyasi ekspertlər qeyd edirlər ki, rəsmi Bakının ehtiyatlı ifadələrinin arxasında rusiyaların təzyiqlərini səngitmək məqsədi durur. Amma zaman keçidkə Avra-

Regionda ciddi iqtisadi gücləçərvişən Azərbaycanın Avrasiya İttifaqına üzvlüyünün bu quruma yeri bənəfəs və hərəkət verəcəyi aydın. Rusiya prezidenti Ukraynanı birdəfəlik itirdikdən sonra Azərbaycanın bu quruma üzvlüyü üçün kobud səslənsə də, Sərkisyanı nümayişkarənə yumruqlamağa da razı olar.

Xəbərlərə görə, Putin Azərbaycan prezidentinə onun şərətini (*bələ bir şərtin olduğunu ortadadır*) Sərkisyanə qəbul etdirəcəyinə söz veribmiş və Rusiya prezidenti sözünü tutub. Azərbaycanın bu şərətin müqabilində "Putin İttifaqına" üzvlüyə söz verdiyə barədə isə heç kim heç nə bilmər. Amma bu da illərlə gizli qala bilməz. Si-

can da Qarabağsız Avrasiya İttifaqına üzv olmaq istəmir! Bu qədər aydın və Azərbaycanın doğal haqqı olan bir şərt!

Ermənistanın şərtlər çərçivəsində üzvlüyündən sonra 7 rayonun qaytarılması ilə bağlı xəbərlərin yenidən dövriyyəyə buraxılması bu prosesin davam etdiriyini göstərir. Azərbaycanın da Qarabağda qanuni hükmüyyətinə bərpə etməyə kömək edəcək Avrasiya İttifaqına töhfəsi var.

Qeyri-resmi xəbərlərə görə, Azərbaycan prezidenti Minskde Putinlə özəl görüşündə Türkiyənin Avrasiya İttifaqına assosiativ üzvlüyə razılaşdığını (*bələ də Azərbaycanın səyəleri nəticəsində razı salındığını*) deyib. Türkiyənin Avrasiya İttifaqına üzvlü-

də cəlbəcidi görünür. Həm də bəribaşdan məlumdur ki, bu model Ermənistana heç cür sərf etmir...

Minsk sammitində bir neçə saat sonra Putin Türkiye prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla telefon danışışı bu informasiyaya diqqəti daha da artırır. Rəsmi məlumatlarda prezidentlərin İŞİD təhlükəsini müzakirə etdiyi bildirilse də, şübhəsiz ki, digər aktual məsələlər də gündəmə gəlib. Yeri gəlmışken, prezident İlham Əliyev oktyabrın 26-da Türkiyəyə gedir. İsparta şəhərində keçmiş prezident Süleyman Dəmərelin adını daşıyan muzeyin açılışında iştirak edəcək. Böyük ehtimalla, onun arada rəsmi görüşləri də olacaq və bu zaman Avrasiya İttifaqı ilə bağlı məsələlər də ciddi müzakirə olunacaq. "Yeni Müsavat" a çatan bilgilərde bir məqam da xüsusi vurgulanır ki, rəsmi Bakı Avrasiya İttifaqı layihəsinə girecəyi halda bunun bütün detallarını Türkiye ilə razılaşdırmağı və Azərbaycanın işğaldakı torpaqlarının geri qaytarılması şərətinin sonuna qədər işləməzənə dəstek ve-

rilməsini isteyir. Ən əsası da, əgər işğaldakı ərazilərin geri qaytarılması sürecinə başlanarsa, Türkiyənin Avrasiya İttifaqına hələlik assosiativ üzv kimi qoşulacağı barədə yekun və qəti söz almaq Azərbaycan prezidentinin əsas hədəfidir. Yeni işğalçı erməniləri narazı salacaq, bunun qarşılığında dünyada teklənmiş durumda qalmış Putini vəziyyətdən çıxarıcaq bir kart-balanş Azərbaycanın əlinə keçmiş durumdadır. Burada da əsas nöqtə Türkiyə dövlətinin mövqeyidir. Qərbən sanksiyaları ilə zəiflədilən, təkənən Putin özünü və ölkəsini xilas edəcək bir perspektiv qarşısındadır. Azərbaycanı və Türkiyəni razi sala bilsə, vaxtıə Rusiyanın köməyi ilə ermənilərin işğal etdiyi Dağlıq Qarabağ və digər torpaqları Azərbaycan'a qaytarmaq iradesi göstərsə, onun Avrasiya İttifaqı layihəsi gözlemədiyi halda, baş tutacaq. Görünən də budur ki, Putin tələsir və indi Qarabağın Ermənistana necə verilibsə elə də geri alınması onun üçün bir qədər əhəmiyyətli deyil...

Təki onu tək qoymasınlar...

□ Xəbər xidməti

Rusiya generalı Ukraynada öldürüldü

Ali Rada qarşısında nümayişçilərlə polis toqquşub
Oktyabrın 14-də Ukrayna parlamentinin binası qarşısında polislə nümayişçilər arasında toqquşma olub.

Nümayişçilər tələb edirlər ki, Ali Rada ikinci Dünya müharibəsi vaxtı iki ziddiyətli müqavimət təşkilatı - Ukrayna Millətçiliyi Təşkilatının və Ukrayna Üşyançılar Ordusunun milli qəhrəmanları elan edilməsi haqda qanun layihəsinə gündəliyə salınsın. Həmçinin tələb olunur ki, Üşyançılar Ordusu müharibədə təref kimi etiraf olunsun.

Ukraynanın UNIAN xəbər agentliyi bildirir ki, nümayişçilər polisə Molotov kokteylit atıblar. Bəzi məlumatlara görə, nümayişçilər arasında mələti Azadlıq Partiyasının nümayəndələri olub. Ancaq onların lideri Tyahnybok bunu inkar edir.

Toqquşmalardan sonra 50-dək adam saxlanıb. Ukrayna Üşyançılar Ordusu 1942-1945-ci illərdə Sovet ordusuna və Almaniyyaya qarşı, müharibədən sonra isə sovet hakimiyətinə qarşı vuruşub.

Bu arada Ukraynanın könüllülərdən ibarət "Dnepr-1" batalyonunu xüsusi təyinatlı qrupu Telmanovo qəsəbəsi yaxınlığında rus generalını öldürüb.

Virtualaz.org saytı xəbər verir ki, bu əməliyyat barədə "Komsolomskaya pravda" yazıb.

Qəzətin yazıldıqına görə, əməliyyat zamanı qanunsuz silahlı birlişənin lideri, "Çeçen" ləqəbli Andrey Borisov və üç rus hərbçisi məhv edilib. Onların arasında general Sergey Andreychenko da var.

Məlumatda görə, S. Andreychenko Rusiya xüsusi xidmət orqanlarının Ukraynanın Azov dənizi hövzəsindəki fealiyyətini kurasiya edib, onunla birlikdə ölen digər hərbçilər isə desantçılar olub. Onların adlarını Vladimir Lisyakov və Vasili Pratosov olduğunu məlumdur.

"Çeçen" ləqəbli Borisov isə Mariupol ətrafindakı silahlı qruplaşmanın komandırı olub. Onun QRU polkovnik, Ukraynada diversiya əməliyyatlarına rəhbərlik etmiş polkovnik Strelkov tərəfindən gəndərildiyi bildirilir. İyun ayında Borisov ölümü haqda şayə buraxaraq Mariupol ətrafindan qaçmağa müvəffəq olmuşdu.

"Rusiya prezidenti Ukraynanı birdəfəlik itirdikdən sonra Azərbaycanın bu quruma üzvlüyü üçün kobud səslənsə də, Sərkisyanı nümayişkarənə yumruqlamağa da razı olar"

romantizmdən uzaq peşədir və bunu illərdi Qarabağ məsələsində dənənin riyakar mövqeyi ilə üzləşən Azərbaycanda daha yaxşı bilirlər.

Ermənistanın "Putin İttifaqına" üzvlüyünün BMT-nin tanıdığı sərhədlər çərçivəsində qəbulu əslində fövgələde hadisə deyil, çoxdan baş vermiş faktın təsdiqidir. Amma bunun evəzində Azərbaycandan ne istəyəcəklər, Qarabağ mövqeyini ciddiye alıdıgımız bəzi ekspertlərin iddia etdiyi kimi, "bir gülə atılmadan" işğalçılarından boşaldılacaqmı?

siya İttifaqına üzvlük məsələsində Ermənistanın sixşdırılması ortada daha ciddi razılaşmaların olduğunu işarə etdi. Ermənistanın "he" siyasi alandan sonra, xüsusilə Rusiyalı politoloqlar və orta ranlı Kremli təbəələri Azərbaycanı bu İttifaqa üzvlüyə sesləyen bayanatların sırasını genişləndirdilər. Son aylar Bakıya səfər edən Rusyanın işçisi Dmirti Rogaçının Bakıda təqdimatları da Azərbaycanla bağlı ciddi bir pro-

yəsətde bəzən bir söz bir qovluq sənəddən daha üstündür. Azərbaycan rəhbəri belə söz veribmi?

Bu barədə danişan həkimiyətə yaxın mənbə deyib ki, Azərbaycan Avrasiya İttifaqına üzvlüyə söz verib. Amma Ermənistanın sənədi Qarabağsız imzalaması bu şərtlərdən birincisidir. Azərbaycan da Avrasiya İttifaqına üzvlüyə BMT-nin tanıdığı sərhədlər çərçivəsində üzvlük şərti qoyur. Azərbaycanın BMT-nin tanıdığı sərhədlərində isə Qarabağ onun ərazisidir. İndi bunu da faktı çevirəmək lazımdır. Yəni Azərbay-

lüyə barədə Minsk sammitindənə də təkliflər səsləndirilib. Amma məlumatı verən qaynağımız deyib ki, bu artıq təklifi aşan bir məsəlidir və bölgədə yeni bir rus-türk birliyi yaradılmasına doğru ciddi addımdır. Perspektive baxsaq, birliyin mümkün olabilecek komponentləri bu ölkələr olacaq - Azərbaycan, Qırğızistan, Qazaxistan, Türkmenistan. Və üstəlik, Türkiye da Nazarbayevin iəli sürdüyü təklif - mexanizmə, assosiativ üzv olur. Etiraf etmək lazımdır ki, Türkiyəni de içərisinə alacaq məhz bu model kifayət qə-

ışdır. 9

"Əbu Bəkr" məscidinin imamı Hacı Qamət Süleymanov "Yeni Müsavat" a müsahibə verib. Hacı Qamət İŞİD-in Azərbaycan üçün təhlükəsi, Milli Şurannın mitinqində "İslam Dövləti" bayrağını qaldıran qaynı Ramil Quliyev və digər aktual hadisələrlə bağlı danışır.

- *Hacı, bir müddət evvəl MTN 26 İŞİD üzvünü həbs etdi, bu, təhlükənin yaxınlaşmasından xəbər verir?*

- Mən belə düşümürəm.

MTN-in tutduğu 26 nəfərin arasında hamisi İŞİD-e qoşulanlar olmayıb. Pakistana gedən, "Taliban" a qoşulan, İraqda müxtəlif qruplaşmalarla iştirak edənlər də var. Sadəcə, dini maarifçilik olmadıqdan, hər radikal adama İŞİD-ci deyilir. İkincisi, Azərbaycanda radikalizm təhlükəsinin olduğunu görmürəm. Hərə bir fikir söyləyir, ayrı-ayrı adamların dilindən müxtəlif şərhər verili. Ancaq narahat olmağı əsas yoxdur.

- *Amma MTN 26 İŞİD üzvünü tutduğunu bəyan edirəsə, deməli, radikalizm təhlükəsi görünür. Bəlkə "Əbu Bəkr" məscidinin açılması üçün müraciət edəsiniz?*

- Biz bundan qabaq da Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yeni rəhbərini müraciət etmişik. Məscidin məhdud fəaliyyətə saxlanması ibadətə məşğul olanlar arasında radikalizm meylləri artırr. Dini maarifçilik olanda, ibadət üçün məscidlər açılanda insanlar cəhəlindən uzaqlaşırlar. Və yənə də bu müsahibədə fərsədən istifadə edib deyirəm ki, "Əbu Bəkr" in əvvəlki fəaliyyəti davam etdirəsinə imkan yaradılsın. Mən dəfələrlə çıxışlarımda qeyd etmişəm ki, radi-

kalizm doğru yol ola bilməz. İnsan öz içindəki nefsində cihad elan etməlidir. Amma dünyada terroru yaymaq üçün müxtəlif təşkilatlar yaradırlar. İŞİD də bu gün onlardan birincisinə əvvəlib. XXI əsrde inandırıcı görünmür ki, terror təşkilatı öz gücü hesabına qısa vaxtda dövlətlərin ərazilərinə girib öz dövlətini elan etsin. Hami görür ki, bir oyun var və kənardan dəstek verilir. İŞİD artıq Türkiyəyə qədər gelib çıxbı. Suriyada, İraqda baş verənlər cihad adı qoymaq olmaz. Bəşər Əsədi devirmək din uğrunda saväşmaq sayılır. Bu oyunlarda da radikallardan istifadə edirlər.

- *Türkiyə mediasında, sosial şəbəkələrdə videolar yayılır, onlardan bir neçəsində Azərbaycanda da İslam dövləti qurmaqın vacibliyi haqda danışır. Bu, nə dərəcədə real görüñür?*

- Bu çıxışları edənlərin öz maraqları var. Onlar fikirlərini radikal qüvvələrə təbliğ edirlər. Həc biri də ciddi səbəbə söykənmir. Azərbaycanda İslam dövləti qurmaq iddiaları da həmin adamların dilindən səslənir. Bunlar boş-bos sözlərdir və hansısa qrupların maraqlarına xidmet edən çıxışlardır. Şəxsən mən heç bir narahatlıq görmürəm.

Yənə deyirəm ki, ilk növbədə dini maarifçilik olmalıdır. İnsanları radikal yoldan çəkindir-

Seləfilərin lideri "İŞİD bayraqdar" olan qaynından danışdı

Hacı Qamət: "Özümə də təəccübü gedən ki, Ramil müxalifətin mitinqinə gedib, dedim ki, o nə hərəkətdir eləmisən?"

"Dini maarifçilik olmadığına görə hər radikal adama İŞİD-ci deyilir, Azərbaycanda radikalizm təhlükəsinin olduğunu görmürəm...."

mək lazımdır. Bizdə İslam dövləti qurmaq mümkün deyil. Cəmaat buna hazır olmalıdır. Görün neçə ölkədə mühabibələr ol-

du, ancaq şəriət ölkəsi qurulmadı. Ona görə də Suriyaya gedənlər başa düşməlidir ki, bu, mümkün olan iş deyil.

tıl mobil telefonu ilə özünü göstərənlər demək olar ki, yoxdur. Amma mobil telefon yenice həyatımıza daxil olanda bu belə deyildi. Özünü başqalarına göstərmək istəyənlər də çox idi. İndi elə avtomobilər var ki, bu gün hər kənətin avtomobilərə sahib ola bilmir. Belə avtomobilərə almaq iqtidarından olanlarda özərini göstərmək meyli de güclənir. Bu da ilk növbədə yeniyetmələrə, gənclərə aididir".

A.Qaraçənli deyir ki, xarici ölkə zənginlərinin özərini göstərmələri üçün kifayət qədər şəraitləri var: "Xaricdə də zənginlər hamı üçün əlçatmaz olan avtomobil markalarında gəzir, bahalı əyləncələrə böyük pullar xərcleyir, "avtoş"luq edirlər. Lakin fərq ondadır ki, xaricdə belə insanlar üçün xüsusi yerlər var. "Avtoş"luq etmək istəyənlər gedib pulunu verib həmin yerlərde bahalı avtomobilərini yüksək sürətə, istədikləri kimi idare edə bilirlər. Azərbaycanda isə zənginlər belə əyləncələri həminin istifadə etdiyi yollarda edir. Fərq budur. Üstəlik, bizim zənginlərin ölkə daxilində etdikləri bir arxayınlıqlıdan irəli gelir. Yəni istədiyi addımı atacaq və ona heç nə olmayacaq".

Niye azərbaycanlı zənginlərin övladı ixtiyarına verilmiş böyük pulları xeyriyyəçiliyə xərcəlmir, həmin pullardan istifadə edib qanunsuz əməllərə yol verir? Məsələn, svetoforan qırımızı işığına məhəl qoymur, qadağan olunmuş səsgücləndiricədən, işqlardan istifadə edir, sükən arxasına içkili halda keçir?

Psixoloq Azər Qaraçənli deyir ki, cəmiyyətdə təbəqələşmənin dərinliyi belə halların ortaya çıxmasına səbəb olur: "Bu bir növ təbəqə daxili özüne qapanma, təbəqədaxili ənənələrin formalaşmasından irəli gələn hallardır. Məsələn bu gün böyük əksəriyyəti və onların yaxınları ölkə xaricində özlərini çox te-

sətinə sədaqətli olub. Bu güne kimi mitinqlərə getməyib, belə işlərə qarışmayıb. Kimlərə cürbəcür səhəbətlər yayırlar. Guya öyrədilib göndərilib, qəsdən planlaşdırılıb. Hamısı yalandır. Dostunun arxasında gedəndə yerde gördüyü parçanı əylilə götürüb, polislər də saxlayıblar. Özü də həmişə radikalizmə qarşı çıxbı. O, İŞİD-in əməllərini pisləyir, necə olar ki, onun bayrağını mitinqdə qaldırısun!"

- Amma bir gün qabaq vəkillər bildirmişdi ki, bəzi siyasi motivli məhkəmə işlərində qaynınız şahid kimi iştirak etmiş, doğrudurum?

- Belə şey ola bilməz (Hacı Qamət hətta qaynı ilə əlaqə saxlayıb, dəqiqələşdirdi və deyilənləri böhtən adlandırdı - E.S.) O, ümumiyyətə, ictimai-siyasi həyatda görünən adam deyil, sırvı vətəndaşdır, ibadətə məşğuldur.

Heç vaxt məhkəmələrdə şahid kimi de iştirak etməyib. Bu cür yalanları yagmaqla mənə qarşı istifadə edirlər, mənim adımı müxtəlif işlərdə hallandırmış isteyirlər. Onların məqsədi nədir bilmirəm, amma deyilənlər uydurmadır. Ramil nə məhkəmədə olub, nə müxalifətin mitinqdə iştirak edib, nə də özü ilə bayraq aparıb.

□ **Emil SALAMOĞLU**

Azərbaycanlı zənginlərin psixoportreti çəkildi

Azər Qaraçənli: "Onlar mühitin gözləntilərinə uyğun davranışları xoşlayırlar"

"Şərur" MTK-nin sədri, "Şərurlu Əsfəndiyar" kimi tanınan iş adamı Əsfəndiyar Axundovun oğlu Allahverdi Axundova məxsus "Lamborghini" yenə görüntülənib. Dövlət İqtisad Universitetinin tələbəsi olan Allahverdi Axundov Bakı küçələrində şüttürkən "Qafqazinfo" nun kamerasına təsdiq olub. Onun idarə etdiyi "Lamborghini aventador" un qiyməti 650 min ABŞ dollarıdır.

Qeyd edək ki, "Şərurlu Əsfəndiyar" ilk dəfə bu maşının oğluna məxsus olduğunu inkar etmişdi. Sonradan isə "Yeni Müsavat" a oğlunun "Lamborghini aventador" a sahib olduğunu açıqlamışdır. Demişi ki, bahalı maşından savayı hava gezintisi üçün vasitəyə də sahibdir: "Mənim vertolyotum da var. Bunun

kimə nə aidiyəti var? Həmin maşın oğlumundur. Mənim oğlum neyələyib? Şəhərdə vertolyot sürməyib ki? Maşın sürüb də. Başqa nə iş görüb?" Maraqlıdır ki, Azərbaycan zənginləri, xüsusilə qurdların böyük əksəriyyəti və onların yaxınları ölkə xaricində özlərini çox te-

təqibini göz altına almalıdır. Çünkü xeyriyyəçilik də inhisardadır. Belə addım atan zənginə "bu nə etmək istəyir" kimi sualları yönəlir. Ona görə də belə bir xoşagəlmez mühit yaranıb. Xeyli adam da mühitin gözəllərinə uyğun davranışını xoşlaysırlar".

Bax beləcə cəmiyyət üçün xoşagəlmez göstərilər meydana çıxır.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Gənc ixtiraçı dövlətdən kömək istəyir

"Dəlillərim sağlam olduğu üçün kəşfimi dünya alimlərinin müzakirəsinə çıxarmaq cəsarətinə sahibəm..."

Rədaksiyamızı Cingiz Muxtar ad-soyadlı oxucumuzun müraciəti daxil olub. Yazdırına görə, 1972-ci ildə doğulub, 1992-1997-ci illərdə Azərbaycan Texniki Universitetində kompüter ixtisası üzrə təhsil alaraq mühəndis-proqramçı peşəsinə yiyələnib.

Ç.Muxtar daha sonra yazır: "Bir il önce elmdə bir kəşfim oldu. Elmi keşfi dünya alimlərinin müzakirəsinə çıxarmaqdan önce Azərbaycandakı elm adamlarının diqqətine getirmək istədim. Ancaq riyaziyyat və dilçilik (Azərbaycan dil) elmindəki bu inqilabi keşfi heç bir şəkildə Azərbaycanda elm adamlarının müzakirəsinə çıxartmağa nail ola bilmədim. Son çərə ola-raq, dünya ölkələrindən tədqiqatçı elm adamlarının iştirakı ilə Bakı şəhərində elmi konfrans keçirib keşfin təqdimatını qərrara aldım".

Məktub müəllifinin sözlərinə görə, konfransın baş tutması üçün o, ölkə prezidentinə açıq məktub ünvanlayaraq kömək istəyib. Bu yolla o, kəşf hesab elədiyi məsələnin elmi dairələrin diqqət mərkəzinə getiriləcəyinə ümidi edir: "Azərbaycanın, Azərbaycan dilinin, Azərbaycan xalqının üstünlüğünün dünyaya qəbul etdirilməsi hər bir azərbaycanının borcudur. Şəxsən mən belə düşünürəm. Bu baxımdan mövzunu diqqətdə saxlamağı sizlərən xahiş edirəm. İsbatım və dəlillərim sağlam olduğunu üçün bu keşfi dünya alimlərinin müzakirəsinə çıxarmaq cəsarətinə sahibəm".

□ **NURLAN**

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ötən

həftə tarixi Azərbaycan ərazilərində, Di-
licanda UWC beynəlxalq məktəbin açılı-
şını edən Ermənistan prezyidenti Serj Sər-
kisyan ironiya ilə "arzu edirəm ki, bu
məktəbdə azərbaycanlılar da təhsil alınsın" demişdi. Ancaq erməni
prezyident o anda bəlkə də unudub ki, çağırıldığı torpaqlar
elə bineyi-qədimdən azərbaycanlılara məxsus olub.

AMEA-nın Tarix İnstitutunun direktoru, professor Yaqub Mahmudov isə İrəvan və onun ətrafındaki Azərbaycan torpaqlarının ermənilərə verilməsi ilə bağlı bir sıra yeni sənədlər və şok faktlar aşkarlayıb. Türkiye Cümhuriyyəti Başbakanlığı Osmanlı Arxiv və Azərbaycan Dövlət Arxivindəki qıymətli tarixi mənbələrə istinad edən institutun direktoru, professor Yaqub Mahmudov mətbuatı məlumat verib.

Tarixçi alimin sözlerinə görə, həmin sənədlər sübut edir ki, erməni tərəfi Batum danişqları ve müqavilələrinə (11 may - 4 iyun 1918-ci il) əsasən İrəvan və ətrafındakı Azərbaycan torpaqlarının onlara verilməsi müqabiliyinə üzərinə bir sıra öhdəliklər götürüb. Lakin ermənilər məqsədlərinə nail olduqdan sonra üzərlərinə götürdükleri bütün öhdəlikləri bir-tərəflə qaydada pozub, işgalçılıq siyasetini davam etdiriblər. Beləliklə, İrəvan və ətrafındakı Azərbaycan torpaqlarının ermənilərə verilməsi barədə həm Batum müqavilələrinin müvafiq maddələri, həm de Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Milli Şurasının 29 may 1918-ci il tarixli qərarı öz hüquqi qüvvəsinə itirib. Buna görə de Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Milli Şurasının İrəvan və ətrafındakı Azərbaycan torpaqlarının ermənilərə verilməsi haqqında qərarına yenidən baxılmalı, həmin qərar qüvvədən salınmalı və Azərbaycan xalqının İrəvan və ətrafındakı torpaqlar tarixi varislik hüququ bərabər olunmalıdır.

Y.Mahmudov bildir ki, Türkiyənin hakim siyasi dairələrində Cənubi Qafqazda erməni dövləti yaradılması məsələsində fikir ayrlığı vardi: "Sədrəzəm Tələt paşa və hərbi nazir Ənver paşa və Cənubi Qafqazda erməni dövləti yaradılmasının eleyhinə idilər və bu məsələdə "çibani kökündən temizləmək" tərefdarı idilər. Bu mümkün olmadıqda "Ermənistənin çox zeif və yaşaya bilməyəcək bir dövlət şəklinde təşəkkül etməsini" təklif edirdilər. Lakin Tələt paşa və Ənver paşadan fərqli olaraq, Batum danişqlarında Türkiye nümayəndə heyetine başçılıq edən Dövlət Şurasının sədri və eddiyyə naziri Xəlil bəy Menteşə və Osmanlı Orduları Qafqaz Cəbhəsinin komandanı Ferik Mehmed Vehib paşa Cənubi Qafqazda Azərbaycan torpaqları hesabına ermənilərə dövlət yaratmaq tərəfdarı idilər. Onlar güman edirdilər ki, bununla ermənilər həm Anadoludan uzaqlaşdırılacaq, həm Türkiyə-erməni münasibətləri birləşdiriləcək. Bununla同一人

şəklinde təşəkkül etməsini" təklif edirdilər. Lakin Tələt paşa və Ənver paşadan fərqli olaraq, Batum danişqlarında Türkiye nümayəndə heyetine başçılıq edən Dövlət Şurasının sədri və eddiyyə naziri Xəlil bəy Menteşə və Osmanlı Orduları Qafqaz Cəbhəsinin komandanı Ferik Mehmed Vehib paşa Cənubi Qafqazda Azərbaycan torpaqları hesabına ermənilərə dövlət yaratmaq tərəfdarı idilər. Onlar güman edirdilər ki, bununla ermənilər həm Anadoludan uzaqlaşdırılacaq, həm Türkiyə-erməni münasibətləri birləşdiriləcək. Bununla同一人

şəklinde təşəkkül etməsini" təklif edirdi: "Bələ bir təkliflə Batumda danişqlar aparan Azərbaycan nümayəndələri M.H.Hacinski və M.Ə.Rəsulzadə hələ 1918-ci il mayın 23-də Ənver Paşa xüsusi müraciətnamə göndərmişdilər. Həmin müraciətnamə onlardan başqa Əhməd bəy (Can Baba), A.B.Səfikürdski, Ə.C.Pepinov, M.Y.Cəfərov,

səsine olan iddialarından el çəkmədi, əksinə, Batum müqaviləsinin imzalanmasından dərhal sonra ermənilərə dövlət yaratmaq üçün ərazi vermiş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin sərhədlerini pozaraq yeni-yeni Azərbaycan torpaqlarının işgallına başladı. Məhz buna görə de Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin başçısı F.X.Xoyski 1918-ci il iyunun 31-də o zaman İstanbulda danişqlar aparan Azərbaycan nümayəndə heyətinin başçısı M.Ə.Rəsulzadəyə belə bir göstəriş vermişdi: "Əger ermənilər elə olunmuş razılığı pozaraq Qarabağla bağlı iddia qaldırsalar, İrə-

desyatın (5832,82 km²) , Naxçıvan MSSR-dən 657 km², Cəbrayıllı qəzasından Nüvedi, Eynəzir və Tuğut kəndlərini əhatə edən Azərbaycan torpaqları Ermənistən ərazisine qatıldı. Sovet rejiminin sonrakı illərində de Ermənistən ərazisi Azərbaycan torpaqları hesabına daha da genişləndirildi ve 29,743 km²-ə çatdırıldı.

Yuxarıda gösterilən işgallar nəticəsində Azərbaycan özünün ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvan ayrı salındı və Türkiye ilə birbaşa əlaqə saxlamaq imkanından məhrum edildi. Ermənilə-

tinə inanırdı. Lakin erməni tərəfi Batum danişqları zamanı elə olunmuş razılaşmala və Batum müqavilələrinin şartlarına əsasən üzərinə götürdüyü bütün öhdəlikləri bir-tərəflə qaydada pozdu: işgalçılıq, deportasiyalar ve soyqırımlı siyasetini davam etdirdi. Bu-na görə de 04 iyun 1918-ci il tarixli Batum müqavilələri və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Milli Şurasının 29 may 1918-ci il tarixli qərarı eslində öz hüquqi qüvvəsini itirmişdir.

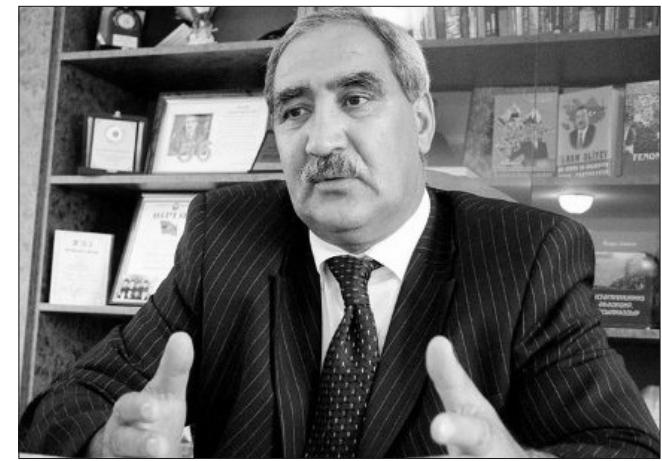
Bütün bunları nəzərə alan Tarix İnstitutu belə qənaətə gəlib ki, erməni tərəfi 1918-ci il Batum razılaşmalarının və Batum müqavilələrinin qədər əsaslıdır. Hədisələrin gedisi də bizi ora aparır, ola bilsin biz qurban vermədən, gülə atmadan, tarixin gedisi neticəsində öz yurdularımıza döñecəyik. Amma biz idindi məsələni aktuallaşdırıralı, beynəlxalq təşkilatlarla daşımalyıq, Azərbaycanda geniş müzakirələr keçirib məsələnin hüquqi əsaslarını yaratmalyıq". F.Ağamalı məsələnin parlament səviyyəsində müzakirəsini de zəruri saydı: "Bu məsələ Milli Meclisin tribunasından da səsləndirilməli, gündəmə getiriləlidir. 17 oktyabrda plenar iclasda imkan olsa, mən bu məsələni birmənli şəkildə qaldıraca-

Azərbaycan İrəvanı rəsmən geri tələb edə biler

AMEA Tarix İnstitutu İrəvan və digər Azərbaycan ərazilərinin ermənilərə hansı şərtlərlə verildiyini dəlil-sübutla ortaya qoydu; Ermənistən Batum müqaviləsi şərtlərini pozduğu üçün rəsmi Bakı torpaqlarını geri tələb etmək haqqını qazanıb; məsələ Milli Məclisdə qaldırılacaq...

Yaqub Mahmudov: "29 may 1918-ci il tarixli qərarına yenidən baxılmalı və həmin qərar qüvvədən salınmalıdır"

Fəzail Ağamalı: "Kommunist rejiminin Göyçə-Zəngəzur ərazisi Ermənistənə verməsinin heç bir hüquqi əsası yoxdur və o ərazilər geri qaytarılmalıdır"

vanın onlara güzəştə gedilmişsin-
den (yeni Milli Şuranın 29 may 1918-ci il tarixli qərarının icrasından - Y.M.) imtina et".

5) Batum müqaviləsinin şərtlərinə və Azərbaycan Milli Şurasının qərarına əsasən ermənilərə dövlət yaratmaq üçün İrəvan və ətrafindakı 9 min km² sahəsi olan Azərbaycan torpaqları verilmişdi. Yeni erməni dövləti həmin ərazi çərçivəsində mövcud olmalı idi. Lakin yuxarıda qeyd olunduğu kimi, ermənilər çox keçmədən, Batum müqaviləsinin şərtlərini təcavüzkar ermənilərə dövlət yaratmaq üçün İrəvan və ətrafindakı 9 min km²-lik əraziyi 17 min km²-lik əraziyi işğal etdi, insanlıq qəşəf etdi. Daha doğrusu, Azərbaycan Milli Şurasının 1918-ci il mayın 29-da ermənilərlə konfederativ dövlət yaratılması barədə yekdiliklə qəbul etdiyi qərar da ermənilər tərəfindən yerine yetirilmədi.

6) Erməni tərəfi, bütün yuxarıda göstərilənlərden eləvə, Azərbaycan konfederativ dövlət yaratmaq şərtini də yerinə yetirmədi. Daha doğrusu, Azərbaycan Milli Şurasının 1918-ci il mayın 29-da ermənilərlə konfederativ dövlət yaratılması barədə yekdiliklə qəbul etdiyi qərar da ermənilər tərəfindən yerine yetirilmədi. Gündəmədən öncə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti İrəvanın və ətrafindakı Azərbaycan torpaqlarının ermənilərə 1918-ci il tarixli dənizlərindən başlangıç etdi: 1920-ci ilin dekabından başlayaraq 10 il ərzində Moskvanın bir-başa köməyi ilə 20,8 min km² Azərbaycan torpağını elə keçirək əraziyini 29,743 min km²-ə çatdırıldı.

1918-ci il mayın 29-da 9 min km²-lik Azərbaycan torpağında yaradılmış ermənistən dövləti sonrakı dövrlərde aşağıdakılardır: 1920-ci ilin dekabından başlayaraq 10 il ərzində Moskvanın bir-başa köməyi ilə Zəngəzur qəzasından 405.000 desyatın (4414,5 km²), Qazax qəzasından 535096

rin həyata keçirdiyi yuxanda qeyd olunan işgallar nəticəsində, ümumiyyətlə, türk dünyasının ölkələrinin bir-biri ilə birbaşa əlaqə saxlamaq imkanları da aradan qaldırıldı. Bütün bunlarla kifayətənməyən təcavüzkar ermənilərə dövlət yaratmaq üçün İrəvan və ətrafindakı 9 min km² sahəsi olan Azərbaycan torpaqları verilmişdi. Yeni erməni dövləti həmin ərazi çərçivəsində mövcud olmalı idi. Lakin yuxarıda qeyd olunduğu kimi, ermənilər çox keçmədən, Batum müqaviləsinin şərtlərini təcavüzkar ermənilərə dövlət yaratmaq üçün İrəvan və ətrafindakı 9 min km²-lik əraziyi 17 min km²-lik əraziyi işğal etdi, insanlıq qəşəf etdi. Daha doğrusu, Azərbaycan Milli Şurasının 1918-ci il mayın 29-da ermənilərlə konfederativ dövlət yaratılması barədə yekdiliklə qəbul etdiyi qərar da ermənilər tərəfindən yerine yetirilmədi.

Gündəmədən öncə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti İrəvanın və ətrafindakı Azərbaycan torpaqlarının ermənilərə 1918-ci il tarixli dənizlərindən başlangıç etdi: 1920-ci ilin dekabından başlayaraq 10 il ərzində Moskvanın bir-başa köməyi ilə 20,8 min km² Azərbaycan torpağını elə keçirək əraziyini 29,743 min km²-ə çatdırıldı. O erazilərin dövründə Goyçə və Zəngəzurun verilməsi ilə 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Konfransında 114 min kv.km-lük ərazi çərçivəsində Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti tanınmışdı. Versal Konfransında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təsdiq edilmişdi. Buna görə de 26 min kv.km-ə çatdırıldı. O eraziləri də geri qaytarılmalıdır. İradəmizi, Topçubaşovun böyük seyfələrinə nəticəsində Versal Sülh Kon

Norveçin "Statoil" şirkəti Xəzərdən getmək qərari vərib. Şirkət Hasilatın Pay Bölgüsü sazişinə uyğun olaraq Şahdənizdəki 15,5 faizlik payını Malayziyanın "Petronas" şirkətinə satıb. Bu haqda Norveç şirkətinin saytında məlumat yer alıb.

Şirkət "Şahdəniz" layihəsində 15,5 faizlik, Cənub Qafqaz Boru xəttində 15,5 faizlik və Azərbaycan Qaz Təchizatı Şirkətindəki 12,4 faizlik payını "Petronas" a 2,25 milyard dollara satıb. "Statoil" in beynəlxalq inkişaf və istehsal üzrə vitse-prezidenti Lars Kristian Baker bildirib ki, bu aktivlərin inkişafı üzrində işləyərək, əhəmiyyətli dəyər yaradıblar.

"Biz bu aktivlərin satışında "Petronas"la müqavilə bağlaşmaqla məmənunuq. Bu sövdeleşme bizim portfeli optimallaşdırır, sənayenin inkişafı və yüksək artımı üçün maliyyə əcəviliyini gücləndirir. 2014-cü ilin ikinci rübündə "Statoil" "Şahdəniz" yatağından sutkalıq 30 min barrel neft ekvivalentində qaz hasil edir".

Baker əlavə edib ki, şirkətin beynəlxalq portfelində müüm rolə malik olan Azərbaycanlı biznes əlaqələrimiz davam edəcək.

Neftçilərin Hüquqlarını Müdafiə Komitəsinin rəhbəri Mirvari Qəhrəmanlı "Statoil" in gedisində siyasi səbəb olmasına istisna etmir. Komite rəhbəri "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, "Şahdəniz" layihəsi başlamadığı üçün "Statoil" də fəhlər yoxdur:

"Onlar çox ehtiyatlı şirkətdir, şəffaf işləmeye çalışan nəhəng şirkətdir. Yəqin ki, iqtisadi mənəfətini düşünüb, öz payını satıb. Mənim hörmət etdiyim şirkətlərdən biridir.

Onların həmkarlar təşkilatı da güclüdür. Bizi hansı məsələni qaldırılmışq, həllini tapıb. "Statoil" də emek müqaviləleri ilə bağlı narahatlığımız vardi, qadınları emek hüquqları, analıq məzuniyyəti ilə bağlı teləblər var idi. Bizi bu məsələləri qaldırıq və normaya salıblar".

M.Qəhrəmanlı hesab edir ki, Azərbaycan tərəfinin itkisi haqda nəsa demək olmaz: "Çünki şirkət öz payını Malayziyaya satıb".

"Turan" informasiya Agentliyinin direktoru, siyasi şərhçi Mehman Əliyevin fikrincə, "Statoil" in gedisində dəha çox iqtisadi səbəbləri axartmaq lazımdır. Onun sözlərinə görə, şirkət öz ərazisində işləməyə üstünlük verir.

M.Əliyev "Statoil" in Rusiyada nəhəng layihələr reallaşdırıb bileyəcəyini də istisna etmir: "Şirkətin resmi açıqlaması belə oldu ki, fəaliyyətini səmərələşdirir, öz zonalarında, Şimal dənizində layihələri ni qorumaqla effektiv idarəciliyi fikirləşir.

Ancaq bu şirkətin mövqeyidir və biznes maraqlarına üstünlük verilir. Mənim ehtimalım odur ki, burada Rusiya məsəlesi ola bilər. Rusiya ilə danışqlar gedir və qaz yataqları üzrə bu şirkətin böyük təcrübəsi var. Rusiya ilə müqavilələr bağlanıb bilər. Artıq Rusiya Türkmenistan qazını öz ərazisində Avropaya burax-

Norveçin nəhəng şirkəti Azərbaycandan niyə getdi?

Mirvari Qəhrəmanlı:

"Statoil" iqtisadi mənəfətini düşündür, öz payını satıb"

Mehman Əliyev:

"Burada Rusiya məsəlesi ola bilər"

İlham Şaban:

"Statoil" un Şahdənizdən getməsi heç də kommersiya maraqları ilə bağlı deyil"

Mən düşünürəm ki, Azərbaycanın da öz maraqları var. Rəsmilər Malayziyaya tez-tez üz tuturlar. Ola bilsin ki, Malayziya şirkətində payımız var, iştirakımız mümkündür. Hər halda, detalları onlar daha yaxşı bilirlər".

Neft Araşdırıcıları Mərkəzinin rəhbəri İlham Şaban mediaforum.az-a bildirib ki, şirkətin gec-tez belə bir qərar verəcəyi əvvəldən özünü bürüze vermişdi: "2013-cü ilin

dən gözlənilməz "bəd xəber" aldılar.

Bu xəbərin məğzi ondan ibaret idi ki, "Statoil" faktiki olaraq Xəzər qazının Avropaya çatdırılması yönümüzə ən önemli resurs bazası kimi orta da olan "Şahdəniz-2" layihəsinin bahalığını bəhənə gətirib onun maliyyələşdirilməsində problemlərlə üzleşdiyini ortaya qoyurdu və layihənin operatoruna, o cümlədən layihəni təsdiq etməli olan Azərbaycan hökumətinə dolayı ilə bəyan edirdi ki, "mən payımı satmaliyam".

İ.Şaban "Statoil" un Azərbaycanın infrastruktur layihələrini də tərk etməyə hazırlaşdığını bildirib: "Əgər nəzəre alsaq ki, dollar bahalaşma ga doğru gedir, demək, "Şahdəniz" e olan maraqları böyük dür.

Əsasən də regionda işləyən şirkətlər tərəfindən. Ele bu yaxılarda TPAO-nun öz payını 9 faizdən 19 faizdək yüksəltməsi buna real sübutdur. Belədirse, demək, "Statoil" un Şahdənizdən və infrastruktur layihələrindən getmesi heç də kommersiya maraqları ilə bağlı deyil".

□ Emil SALAMOĞLU

"Düşmən pullarından" imtina nə dərəcədə əsaslıdır?

Samir Əliyev:

"Azərbaycan rublla alqı-satçıya keçərsə, itkiyə məruz qalacaq"

Vüqar Bayramov:

"Yaxın onillikdə ABŞ dollarından imtina ciddi görünür"

Bir neçə ölkə "düşmən ölkələrin" valyutasından imtina edir. Çin, İran, Rusiya kimi ölkələr ABŞ dollarından imtina etdiklərini açıqlayıblar. Ölkələrarası ticarətdə milli valyutadan istifadə ediləcək. İqtisadçı ekspert Samir Əliyevin sözlərinə görə, dolların "basdırılmış" ilə bağlı səslənən proqnozlar özünü doğrultur: "Son illərə qədər valyuta ehtiyatlarında dollarlardan sürətlə imtina edən ölkələr artıq siyasetlərinə korrektə edərək yenidən dollar alışına girişiblər. Hazırda dünya üzrə valyuta ehtiyatlarında dolların payı 62 faizə yaxındır. Dünya üzrə ticarət dövriyyəsinin 80 faizdən çoxu dollarla aparılır. Ən osası dünya birjalarında əmtəələr, o cümlədən neft-qaz ABŞ valyutası ilə satılır. Dollar dünya valyutası olaraq öz dominanlığını saxlamağa müvəffəq olub".

Ekspert qeyd edib ki, ikitəfli xarici ticarət əlaqələrində dollarlardan imtina məsəlesi artıq xeyli vaxtdır gündəmdədir: "BRİKS ölkələri bəzi hesablaşmaları milli valyuta ilə aparırlar. Rusiya və Çin bu işdə xüsusilə canfəsanlıq edir. Hər iki ölkə öz aralarında hesablaşmaların milli valyuta ilə aparılması barədə razılığa geliblər. Oxşar təşəbbüsler Hindistan və Braziliyada da müşahidə edilir. Rusiya bu təşəbbüsü MDB ölkələrinə də

yaymaq istəyir. Hələ yay aylarda Rusiya hökuməti Türkiyə və Azərbaycana da ticarəti milli valyutalarla aparmağı təklif etmişdi. Bu təşəbbüs milli valyutanın nüfuzunun artırılması baxımdan ne qədər cəlbəci Görünsə də səmərəlilik baxımdan bir o qədər faydasızdır. Ola bilsin məhdud həcmde və məhdud çeşidə malların satışı milli valyutalarla aparılsın. Ancaq dollarlardan tamamilə imtinani real sayımıram. Azərbaycan iqtisadiyyatı

neft üzərində qurulub. İxrac etdiyimiz məhsulumuzu dollarla satırıq. Bundan başqa, həm Rusiya, həm də Azərbaycan valyutası xam mal valyutasıdır. Yəni hər ikisi neftdən asılı olan valyutalardır. Sabah neftin qiymətinin aşağı düşməsi avtomatik olaraq gəlirlərimizə mənfi təsir göstərəcək.

Sanksiyalar fonunda rus rublunun necə dəyərsizləşdiyini görürük. Əgər Azərbaycan rublla alqı-satçıya keçərsə, itkiyə məruz qalacaq. Digər qonşumuz olan İranın iqtisadiyyatda formalaşmış strateji məhsulların ABŞ dolları ilə satılması ilə bağlı qaydanı dəyişmək mümkün deyil. Faktiki olaraq strateji məhsulların bir valyutaya ilə, yəni ABŞ dolları ilə satılması ona görə vacibdir

İqtisadçı alim Vüqar Bayramov isə qeyd edir ki, əsas problem Rusiya və İranın strateji məhsulların satışında ABŞ dollarından imtina etməsidir: "Yeni ABŞ dollarından imtina edərək Rusiya rublundan istifadə edilməsidir. Rusiya ilə İran arasında aparılan danışqların əsas mövzularından biridir. Rusiya mavi qazını, eləcə də neftini rublla, həm də digər ölkənin valyutası ilə satmaqdə maraqlıdır. Hətta İran və Türkiye arasında İran qazının Türkiyəyə satılması ilə bağlı olaraq ödənişlərin dollar deyil, qızılı apanılması ilə bağlı bir müdədə əvvəl razılığın eldə edilməsi və tezliklə həmin anlaşmanın qüvvədən düşdüyündən də nəzərə alsaq, dollarlardan imtina mümkün deyil. Faktiki olaraq bu, ondan xəbər verir ki, ABŞ-a qarşı olan ölkələr bu dövlətin valyutasından imtina edilməsi və strateji məhsulların müxtəlif digər valyutalarla satılmasına çalışsalar da, amma hələlik dünya bazarında və qlobal iqtisadiyyatda formalşmış strateji məhsulların ABŞ dolları ilə satılması ilə bağlı qaydanı dəyişmək mümkün deyil".

Heç bir ölkənin strateji məhsuslara digər valyuta ilə satılmır. İnvestitorlar digər valyutaya ilə hesablaşmaların aparılması maraqlı deyillər. Konfliktlərdən doğan iqtisadi qərarlar sadəcə qısa-müddəli dövr üçün nəzərə tutulur, uzunmüddəli dövr üçün perspektivi yoxdur. ABŞ iqtisadiyyatının mövcud durumu və dünya iqtisadiyyatındaki payını nəzərə alsaq, yaxın onillikdə də belə imtina ciddi görsənmir".

□ Röya RƏFIYEVƏ

Malatya və Diyarbakırda qalxan F-16 və F-4-lər Hakkının Dağlıca bölgəsindəki PKK birləşmələrini bombalayıb. Türkiye Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargahının yadığı açıqlamada PKK-ya ağır zərbələr vurulduğu bildirilir.

Suriyanın Kobani şəhərinə IŞİD hücumundan sonra PKK-nın Türkiye'nin sərhəd bölgələrində kütlevi iğtişaşlar yaratması AKP hökumətini hərəkətə keçirib. İki gün önce prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan çərşənbə axşamı terror qruplaşmasına qarşı geniş əməliyyata başlanacağının anonsunu vermişdi. Oktyabrın 14-də səhər saatlarında havaya qalxan qırıcılar PKK-nın Türkiye ərazisindəki en böyük dislokasiya yerlərini hədəf alıb.

Qırıcıların hədəf aldığı Dağlıcada 3 gündür polis məntəqəsi PKK-lıların əlinə keçmişdi. Türkiye Silahlı Qüvvələri quru əməliyyatı ilə polis bölməsini azad etsa də bir neçə saat sonra PKK yenidən nəzarəti əle keçirmişdi. Bu olaydan sonra Silahlı Qüvvələrin Baş Qərargahı hava hücumuna başlamış əmri verib. Baş nazir Əhməd Davudoğlu məruzə edildikdən sonra qırıcılar havaya qalxaraq Dağlıcada bir neçə hədəfi vurub.

Türkiye mediası yazır ki, bu, 2012-ci ildə AKP iqtidarıñın başlatıldığı "kurd açılım", "özüm sürüci" siyasetindən sonra PKK-ya qarşı həyata keçirilən en böyük həbi əməliyyatıdır.

Türkiye Silahlı Qüvvələri Baş Qərargahının əməliyyatla bağlı yazılı açıqlamasında deyilir ki, Hakkının Dağlıca qəsəbəsindəki PKK-nın bir neçə gündür Türkiye'nin güney, güney-doğu Anadolu bölgələrindəki pozuculuq fəaliyyətinə en ağır cavab verilib, terror qruplaşmasının ərazidəki bütün nöqtələri məhv edilib. Yazılı açıqlamadan o da bəlli olub ki, bu, Türkiye Silahlı Qüvvələrinin son 5 gündə PKK-ya qarşı ilk genişmiqyaslı əməliyyatıdır. İlk əməliyyat cüme günü həyata keçirilib. Baş Qərargah xəbər verir ki, raket zərbələrindən sonra böyük itki veren PKK terrorçuları ərazidən qaçmağa başlayıb.

Şanlıurfanın Suriya ilə sərhəddə yerleşən Suruç kəndində Kobani şəhərində IŞİD-ə qarşı savaşan 200 kürd saxlanıb. Özlerini Xalq Müdafiə Dəstəsinin (kürtcə YPG) üzvləri adlandıran şəxslər saxlanandan sonra Qaziantepə göndərilib.

Saxlanan şəxslərin dindirilməsi davam edir.

200 YPG-lini Ankaradan gələn özəl ekip dindirir.

Şanlıurfadakı qaynaqların "Radikal" qəzetiñə verdigi xəbərə görə, 200 nəfər saxlanan zaman atışma olub. Təhlükəsizlik qüvvələri tərəfdən yaralanın olmayıb, YPG-lilərdən 4-ü yaralıdır. Onlar Suruç dövlət xəstəxanasına yerləşdirilib. Polis xəstəxananı tam nəzərətə götürüb.

Radikal.com isə yazır ki, Kobanidən qaçaraq Türkiye'ye keçən YPG-lilərin sayı 500-ə

F-16 və F-4-lər

PKK-nı bombaladı

Türkiye PKK-ya qarşı genişmiqyaslı həbi əməliyyata başlayıb

"Çözüm sürüci" ndən sonra ilk dəfə olaraq türk ordusu hörgütə qarşı əməliyyatlara start verib; ABŞ Silahlı Qüvvələri Baş Qərargah rəisi isə IŞİD-ə qarşı hava hücumlarının nəticə vermədiyini deyir

yaxındır. Sərhədi keçən şəxsləri təhlükəsizlik qüvvəleri saxlayıb və kəndlərdəki məktəblərə yerləşdirib. Suruç xəstəxanasında isə son 20 gündə IŞİD-in hücumları zamanı yaranan 100 kürd ölüb. Ölenlər Diyarbəkir, Viranşehir və Sürücədə dəfn edilib.

Son həftələrdə IŞİD-ə qarşı

herbi əməliyyatlardan keçirən Bir-

leşmiş Ştatlar hava hücumlarını

Suriya və İraqda dəhşət sa-

şan IŞİD-in məhv edilməsi

üçün yetərli olmadığı qənaətin-

dədir. ABŞ Silahlı Qüvvələri

Baş Qərargahının rəisi Martin

Dempsey İraq və Suriyada

IŞİD-ə qarşı mübarizə aparan

ABŞ savaş uçaqlarının hava

hücumlarının uğursuz olduğunu

açıqlayıb.

ABŞ-in ABC telekanalında-

ki "This Week" (Həftə) həftə

programına qonaq olan Martin

Dempsey deyib ki, bom-

bardman başlayandan IŞİD is-

rarlı şəkildə gizlənir: "Hava hü-

cumlari başlayandan sonra

IŞİD taktikasını dəyişib. Onlar

yerlərini belli etməmək üçün

ciddi səylər göstərirler və çox zaman buna nail olurlar. IŞİD-in yeri müəyyən edilmədiyinə görə uçaqlar nəzərdə tutuldugundan 10 dəfə az bomba atır. Bu isə bizim hədəfə çatmadığımızı göstərir. IŞİD-in en təhlükeli addımı isə əhalinin six olduğu yerləre sıçnamasıdır. Bu o deməkdir ki, bombardman olسا terrorçularla bir yerdə mülkü əhali də məhv ediləcək".

Dempsey İraqın sünni əha-

lisinin üstünlük təşkil etdiyi

bölgələri əla keçirən və quzey-

dəki kurd yönetimini tehdid

edən IŞİD-in paytaxt Bağdada

yaxınlaşdığını da bildirib: "IŞİD

Bağdad hava limanını hədəf alıb.

Bir neçə gün önce hava li-

manının 20-25 kilometriyinə

qədər yaxınlaşmışdır. Bizim o

hava limanına ehtiyacımız var,

onu IŞİD-ə təslim edə bilməz-

dik. Həmin ərazidə IŞİD-ə ağır

zərbələr endirildi".

ABŞ SQ Baş Qərargah rəisi

onu da deyib ki, İraqda IŞİD-ə

qarşı vuruşan birliklər də eyni

məkanda olduğundan çox za-

man havaya qırıcılar deyil, nöq-

tə atışını həyata keçirə bilən "Apaçi" helikopterləri qaldırılır: "Ən qısa zamanda IŞİD-in Bağ-

dadı hədəf alacağı heç bir şübhə doğurmur. Ancaq terrorçular

açiq savaşdan çox Bağdadın məhəllələrindən mərkəzə doğru sakit hərəkət etməyi seçəcək.

Cünki onların açiq emiliyyatları dərhal təsbit olunur və hərəkət nöqtələri mehv edilir.

Qarənliq saatda baş verən tədricin irəliəmələrin qarşısını ise sadəcə hava hücumları ilə almaq mümkün deyil".

Dempseyin sözlerinə görə,

hələlik IŞİD-ə qarşı ABŞ qo-

şunlarının quru əməliyyatlarına

başlaması prezident Barak

Obamanın masasında yoxdur.

Baş qərargah rəisi Türkiyənin

ərazisinin ucuşa yasaq bölge

elan edilməsi təklifinə də mü-

nasibet bildirib: "Bu təklifle

bağlı qərar geniş müzakirələr-

dən sonra verile bilər. Çox gü-

man, yaxın zamanlarda bele

müzakirələr başlanacaq".

İŞİD-lə mübarizə Almaniya

xarici siyasetinin də prioritetinə

çevrilməkdədir. Almaniya siy-

silərinin əsas hədəfi IŞİD-ə ya-

naşı həm də AKP iqtidarıdır.

Almaniya rəsmiləri hesab edir ki,

Türkiyə IŞİD-ə qarşı gərəkli

adımların atılmasını biliyordu.

Yubadır. Ölkənin bəzi siyaset-

çiləri isə hətta PKK-nın terror

qruplaşmalarının siyahısından

çoxlaşmasını təklif edib. İqtidár-

dakı Sosial Demokratların ko-

alisyon ortaqları olan Yaşlılar

Partiyası və Almaniya Sol Par-

tiyası bu məsələni bir neçə də-

fə Bundestaqdə qaldırıb. Onu

da vurğulayaq ki, bu təklifi sə-

ləndirən siyasilərin çoxu uzun

illərdir. Almaniya yasa-

kürdlərdir. Onlar Bundestaq-

dakı çıxışlarında AKP iqtidarı

və Ərdoğanı IŞİD-ə qarşı həd-

dən artıq döyümlük göstər-

məkde ittiham edib.

Oktjabrın 13-de Berlin,

Düsseldorf kimi iri şəhərlərdə

Almaniya yasa-

kürdlər

IŞİD hücumlarına etiraz aks-

yaları keçirib. Almanyanın da-

xili işlər naziri Tomas de Maizi-

ere deyib ki, siyasilər və Al-

maniyanın kürd kökəni vətə-

nadalarının tələblərinə baxma-

yaq, Almanya PKK-nın ter-

ror təşkilatlarının siyahısından

çıxılması tələbini irəli sürmə-

yəcək. Daxili işlər naziri onu da

bildirib ki, demokratik dəyerlə-

re sadiq olan Almaniyada hər

bir vətəndaşın sərbəst toplaş-

maq azadlığı təmin olunacaq,

ancaq dinc aksiyaları iğtişaşla-

ra çevirmək istəyen qüvvələr

qanunla cəzalandırılacaq.

səslənirəm - IŞİD terrorcusu si-

zi gözləyir, ne durmusunuz, nə

qorxursunuz? Türkiyənin daxili

sabitliyini həzm edə bilməyən-

lər Kobani bəhanəsi ilə küçələ-

"Azərbaycanda gender bərabərliyinin təminatında medianın rolunun artırılması yolları"

Müasir Azərbaycanımızda gender problemlerinin artması halları sürətliçəkoxalır. Baxmayaq ki, gender məsəlesi çox maraqlı müzakirələrə səbəb ola bilir, eyni zamanda bu sahədə həmişə maraqlı materiallar və yeniliklər olur, amma Kütüvə İnfomasiya Vəsitələrində bu sahəyə maraq günbegün azalmaqdə davam edir. İdarəetmə orqanlarında kişi və qadın iştirakinin balanslaşdırılması, qadınların iqtisadi azadlığının təminatı üçün bərabər imkanları yaradılması, şəxsi biznesin inkişafı, xidmət pilləkənində maneəsiz yüksəlmənin təmin edilməsi, ailədə hüquq və məsuliyyətlərin bərabər həyat keçirilməsi üçün şəraitin yaradılması, cinsi zəminda zoraklığın azaldılması və bu zəminda zoraklığın cəmiyyətdə təmamən yox edilmesi istiqamətdə kütüvə İnfomasiya Vəsitələrinin və medianın rolunu dəniləndir. Məhz bu səbəbdən də biz bu gün gender bərabərliyinin təminatında KİV-in rolunun artırılması yollarını tapmağa çalışacaqıq.

Problemin maraq doğurmamasının səbəbləri

Cox təsəssüf ki, gender problemləri jurnalistlərin yadına ya qadınlar bayramı ərefəsində, ya da il sonunda qadın QHT-lərin hesabatları açıqlananda düşür. Gender problemlerinin işıqlandırılmasında isə jurnalistlərə bəzən sadəcə faktin kosntatasiyası ilə məşğul olurlar, səbəb ax-tarmırlar. Bu daha asan və vaxt baxımından qənaatlı başa gelir. Halbuki KİV gender problemləri daxil olmaqla bir çox məsələlərdə ictimai reyin formallaşmasından həllədici rol oynamış potensialına malikdir.

Bəlkə də jurnalistlər problemin yetərinçə ağırılığını və ciddiliyin qiymətləndirmirlər. Ya da mövzu üzərində işləmək üçün yetərinçə püxtələşməyiylər və problemi qoymağı bacarmırlar. Səbəb hansıdır?

Gender mövzusu yetərinçə genişspektrlidir. Bütün ölkələrdə gender problemi var, hər bir cəmiyyətin üzvləri kişilər və qadınlardır, jurnalistlər kişilər və qadın imicini korrekt yaratmalı, maraqların harda toqquşduğunu, problemlərin və konfliktlərin nədən qaynaqlandığını, doğru təsvir etməlidir. Gündümüzün reallığında isə zamanla yanışan jurnalistlər xəberin çatdırılması, dəha çox İnfomasiya Vəsitələrinin daha böyük töhfə vermək potensialı mövcuddur". Həqiqətən də KİV hansısa məsələni ciddiye alaraq, onun işıqlandırılmasını tam məsuliyyəti ilə həyata keçirəse, o problemi həlli şansları xeyli

Aynur İmranova Prezident Yanında Dövlət İdarəetmə Akademiyasının bakalavr və magistr məzunudur. Avropanı Siyasi Biliklər Məktəbini bitirib. Jurnalist fəaliyyətinə 1994-cü ildən "Müxalifət" qəzetində başlayıb. Ölkənin müxtəlif media qurumlarında çalışıb. Son illər biznes araşdırmaları ilə məşğuldur. Ölkədə bir çox korrupsiya və rüşvət, məmurların biznes şəbəkələri barədə populyar araşdırmalarının müəllifidir. Eyni zamanda genderə həssas jurnalistik, sosial mediadan uğurlu istifadə, araşdırmaçı jurnalistik mövzularında təlimci kimi fəaliyyət göstərir.

raq qəzetlərində qadın qrankası və ya qadın səhifəsi açmağa töşfiq etmek;

Gender media monitorinqi bütün dünyada çox qəbul olunmuş sahə olsa da Azərbaycanda bu heç bir orqan tərəfindən həyata keçirilmir. Gender media monitorinqinin təşkil olunması üçün Dövlət Statistika Komitəsi, Aile, Qadın və Uşaq problemləri üzrə Dövlət Komitəsi ilə jurnalistlərin mütəmadi ünsiyyətinin təşkil edilməsi;

Uzun illər bu sahədə çalışıb jurnalistləri bir araya gətirərək Dövlətin qanunvericilik bazasını, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının gender bəra-

Massmedia müzakirələrinə kişi və qadınların həyat təcrübələrindən örnək getirməklə onları ümumi cəmiyyət problemlərində ayırmak;

Müxtəlif ictimai tanınmış və ya müxtəlif millətlərdən, yaşlardan və təbəqələrdən olan kişi və qadınların müzakirələrini, dialoglarını təşkil etmek;

İnsanlara gender mövzusunda danişmaq şəraiti yaradaraq jurnalistlərə də onların canlı dialoglarını izləmək imkanı yaratmaq;

Köhnə və təzə KİV təmsilçilərinin iki fərqli qrupunu yaratmaqla mövzuya marağın davamlılığını təmin etmək;

Gender bərabərliyinin təminatında medianın rolu

bağlı qanunvericiliyi və konvensiyaları bilməməsi də böyük problemdir. Hər xırda məsələdə qanunvericiliyi bilmədiyi üçün eksperte müraciət etmək məcburiyyətində qalan KİV mənsubları buna zaman ayırmak istəmir. Eyni zamanda jurnalistlərin media orqanında geniş araşdırmalarına ayrılan qonorar, gündəlik hazırlanan xəbərə ayıran məbləğdən elədə fərqlənmədiyi üçün media mənsubları keyfiyyətə yox, kəmiyyətə üs-

dərəcədə artmış olur. Yuxarıda qeyd etdiyim Platformada həmdə o qeyd olunur ki, "müsəir çap və elektron Kütüvə İnfomasiya Vəsitələri cəmiyyətdə aktiv həyat tərzi sürən qadınların balanslaşdırılmış obrazını yaratır və onların dəyişən dünyaya verdiyi sosial təhfəni doğru qiymətləndirir." Ki, əslində bu qiymətləndirmə də cəmiyyət üzvlərinə yaranmaq imkanına malikdir.

Nə etməli?

1) gənc jurnalistləri yetişdirmək (hüquqsunas, səsioloq və psixoloqların iştirakı ilə gender problemlərinin araşdırılmasını öyrədəcək təlimlərin keçirilməsi)

2) bu sahədə artıq təcrübəsi olan jurnalistlərin şəbəkəsini yaratmaq (şəhər kənarı təlimlər, onların sosial şəbəkələrdə qrupun yaradılması, gender mövzusunda yazılarının paylaşılması, müzakirəsi, hüquqsunas tövsiyəsi)

Onlar arasında da aşağıdakı kimi fərqli gender problemləri ilə işləyən kiçik qruplar yaratmaq;

- a) əmək bazarında assimetriya
- b) qadın istismarı
- v) ailəçi qətillərdə gender məsələsi
- d) ailə üzvləri tərəfindən təcavüz edilən qadınlar
- s) mehbəs qadınlar

Eyni zamanda jurnalistlərə bu sahədə işləyən vəkillərin, səsioloq, gender mütəxəsislərinin, psixoloqların tanış edilməsi üçün şəbəkə görüşlərini təşkil etmək.

Sara Makarayın və Pamela Morinierin redaktorluğu ilə hazırlanmış iki hissəli "Gender-etik jurnalistikaya və bu mövzuda mediakompaniyaların siyasetinə dair tədris vesaiti" ni tərcümə edərək jurnalistlərə təqdim etmək. Kitab xristianların kommunikasiyası ümumdünya təşkilatı və Beynəlxalq jurnalistlər Federasiyası tərəfində hazırlanıb.

Nəticə

Jurnalistlər gender problemi sahəsində qanunvericiliyi yaxşı öyrəndikdən sonra, eyni zamanda bu sahədə tamamilə müxtəlif spektrli mütəxəssis və ekspertlərlə tanış olduqda mövzu onlar üçün daim maraqlı olacaq. Bu sahədə əvvəlki dövrədə olduğu kimi təkrarlılıqla yol vermədən yeni mövzuların təpələbiləcəyinə əmin olacaqlar. Eyni zamanda da təlimlərdə aşilanacaq vətəndaş məsuliyyəti onların bu sahəyə etinasiyallığına son qoyacaq. Və nəhayət ki, dördüncü hakimiyət gender problemləri sahəsində öz sözü-nü deyəcək.

□ Aynur İMRANOVA

Yazı Rasional İnkışaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti (RİQC) və D. Əliyeva adına Qadın Hüquqları Müdafiə Cəmiyyətindən ibarət Koalisiya tərəfindən icra edilən və ABŞ Beynəlxalq İnkışaf Agentliyi tərəfindən maliyyələşən Counterpart Internationalın rəhbərlik etdiyi Qadın İştiraklığı Programı çərçivəsində keçirilən «CEDAW ƏMƏLDƏ» adlı layihəsi üçün hazırlanıb.

tünlük vermək marağında olurlar.

Jurnalistlərin mövzuya marağı vacibdir

KİV-də gender bərabərliyinin qabardılması məsəlesi çox vacibdir, Qadınların vəziyyətinə görə 4-cü Ümumdünya Konfransının (1995) Fəaliyyət Platformasında deyildiyi kimi, "dünyanın her bir ölkəsində qadınların vəziyyətinə Kütüvə İnfomasiya Vəsitələrinin daha böyük töhfə vermək potensialı mövcuddur". Həqiqətən də KİV hansısa məsələni ciddiye alaraq, onun işıqlandırılmasını tam məsuliyyəti ilə həyata keçirəse, o problemi həlli şansları xeyli

Burda əsas iş gender problemləri ilə məşğul olan qeyri-hökumət təşkilatlarının üzərinə düşür. Ümumiyyətlə müəyyən problemlərin işıqlandırılmasına jurnalistlərin sistemli yanaşmasına analiz edərək dünya təcrübəsindən on yaxşı formalardan biri jurnalistlərin şəbəkəsinin qurulması hesab olunur. QHT etrafında müxtəlif KİV-lərdə çələşen jurnalistlərin şəbəkəsini yaradır və onlara mütəmadi işləyir, o zaman gender qanunvericiliyi və bu sahədə konvensiyaları yeterince bilən jurnalistlər qrupu yaranır. Şəbəkənin yaradılması işi iki istiqamətdə aparılmalıdır.

Amma ilk önce məsələyə diqqəti jurnalistlər deyil, KİV vəsitələrinin rəhbərləri səviyyəsində həll etmək lazımdır. Çünkü Azərbaycanda mövzu seçimine bir çox hallarda jurnalistlər deyil, onların redaktörleri qərar verirler. QHT ilə işləye biləcək KİV-ləri müəyyənləşdirmək, onların baş redaktorları və redaktorlarının iştirakı ilə bir neçə günlük təqdimat keçirmək, ölkədə gender problemlərinin hansı səviyyədə olduğunu faktlərlə prezəntasiya etmək, onların vətəndaş məsuliyyətini və bu işə marağını yaradacaq detalları açıqlamaq zəruridir. Eyni zamanda media başqanlarını günlük ol-

ümumdünya konfranslarının qətnamələrini öyrətmək. Və onlarda bu qanunvericiliyin öyrədilməsində maraq yaratmaq; (layihələr, müsabiqələr, səfərlər vəsaitəsilə) Bu da indiyə qədər bu sahədə çalışan jurnalistlərin daha da püxtələşməsinə səbəb olacaq, gender probleminə yanaşmasını dəyişəcək;

Yeni jurnalist qrupunun yetişdirilmesi. Yuxarıda qeyd etdiyim KİV rəhbərləri ilə görüşdə onlardan bu sahədə yetişdirmək üçün gənc jurnalistlərin ayırmalarını istəmək.

Jurnalistlərə gender ayrımlığı rakursunda yaranan problemləri təqdim etmək;

ÜSAVAT

Son səhifə

N 254 (5963) 15 oktyabr 2014

Bir ay burnunda zəli ilə yaşadı

Isveçləli Daniyela Liverani bir aya yaxındır ki, burnundakı 7,5 santimetrik zəli ilə yaşayır. Cənubi Asiya səyahətində motosiklet qəzası keçirən və İngiltərəyə qayıdanınan sonra burun qanaması artan Liverani "Sunday Mail"ə verdiyi müsahibəsində bildirib ki, "eve qayıdanınan sonra qəzaya görə olduğunu düşündüyüm burun qanamalarım dayandı və burnumdan bayra bir şey çıxdığını gördüm. Onca qurumus qanın qalqları olduğunu düşünüdüm. Bayra çıxarmağa çalışdırıqca bu hissə içəriye girdi. Hamama girəndə isə gördüm ki, bu hissə alt dodağıma qədər enib. Güzgüye baxanda isə onun zəli olduğunu fərq edib, xəstəxanaya qaçdım".

Edinburqdə yaşayan Liverani deyib ki, həkim burnundakı zəlini çıxardan sonra bir aya yaxındır davam edən ağrısının kəsdiyini hiss edib. Burnundan çıxan zəli isə qızın baş barmağı boyda olub. Amerikalı həkim Mark Siddal bildirib ki, Liveraninin yaşadığı bu hadisəyə səbəb çox güman ki, Vietnamda suya girməsi və ya sağlam olmayan bir qaynaqdan su içməsi səbəb olub. Zəli tez böyüyen bir heyvan olmadığı üçün də xəstə dərhal bunun fərqinə varmayıb.

860 kiloluq balqabaq

Ingiltərədəki bir bostanda ekin qardaşların yetişdirdiyi balqabaq rekorda imza atıb. Balqabağın ağırlığı 860 kilo olub və onu gözlənlər gözlərini inanmayıb. "The Daily Mail" qəzetinin yazdırmışa göre, 53 yaşındaki Ian və Stüard Paton qardaşları keçən il 670 kilo ile rekorda imza atmışdır. Öz rekordlarını qran akişlər bu il yene de İngilterənin on ağır balqabağının sahibi olublar. Balqabaq 1,38 metr uzunluğunda və 5,18 metr enindədir. Dünyanın on ağır balqabağının 921 kilo olduğunu deyən qardaşlar bir gün bu rekordu da qıracaqlar. Onlar hədələrinin 2 ton ağırlığında bir balqabaq yetişdirmək olduğunu söyləyib. Qardaşların fikrincə, tərəvəzlərə düzgün qulluq və diqqət göstərildiyi zaman bu hədəfə çatmaq mümkündür.

Həkim xəstə qohumlarından

qorunmaq üçün taekvando kursuna gedir

Türkiyənin Van şəhərində dünyasını deyişen xəstə yaxımlarının hücumuna məruz qalan Bilgili soyadlı həkim özünü qorumaq üçün taekvando dörsərinə gedir. O, yerli mediaya açıqlamasında bildirib ki, dünyamın on uzun tohsilini alıb, daha sonra insan sehəti kimi hayatı ehəmiyyət daşıyan bir peşə ilə məşğul olmasına baxmayaq, zaman-zaman belə hücumlara məruz qalırlar: "Reanimasiyada dünyasını deyişen bir xəstənin yaxınları digər həkim və tibb bacılarda hücum edəndən sonra mənim də üstümə cumdular. Çox şükr ki, bu hücumdan hər hansı xəsarət almadım. Bu da mənim taekvando üzrə aldığım dörsərin sayəsində oldu. Bu cür hadisələrin sona çatmasını, hücumların bir daha yanmamasını arzu edirəm".

Həkim Bilgili deyib ki, ilk hücum zamanı xəstə yaxınlardan biri mənənin üstüne çıxaraq ona təpik vurmaq istəyib. Onun sözlerinə görə, həmin vaxt özünü müdafiə etmək istəsə də, daha sonra hücum edən şəxslərin sayı 60-ə çatıb. Xəstəxanaya rəhbərliyi ailədən şikayətçi olacaq.

Protez dişlərini xilas etmək üçün 4 saat ayaqyolunda qaldı

Cinin Guangyuan qəsəbəsində protez dişlərini ayaqyoluna salan qadın onu ordan çıxarmaq istədiyi üçün başına gəlməyən iş qalmayıb. Belə ki, 85 yaşlı qadın dişlərini temizlemək üçün vanna otağımda onu yumaq istəyib. Bu zaman diş sürüşərək ayaqyolunun içino döşib. Əlini salaraq dişini ordan çıxarmaq istəyən yaşlı qadın bu dəfə qolunu ordan çıxara bilməyib. Nəticədə isə 4 saat boyunca ayaqyolunda qalıb. Hadisədən bir saat sonra evə gələn qadın qızı da anasını xilas etməye nail olmayıb və bu səbəbdən yangınsöndürmə xidmətdən yardım istəyib. Hadisə yerine gələn xidmət işçiləri sabunlu suyun köməyi ilə qadının qolunu ayaqyolundan çıxarmağa nail olublar.

**Təsisi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN**

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflərə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

**Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)**

QOÇ - Bütün göstəricilər fəal-lıqdan bir qədər uzaq düşəcəyinizi ortaya qoyur. Qarşılaklı günüñüzü də məhz buna uyğun olaraq tənzimləyin. Keçmiş həyatınızda önemli olan insanlarla əlaqə yaradın.

BUĞA - Hər hansı problemdən qorxmağı-niza lüzum yoxdur. Çünkü sizin kimi romantik şəxslərə bu gün heç bir zərər dəyməyəcək, üstəlik, aktivləşdiyiniz indiki dövrde şanslarınız da artacaq.

ÖKİZLƏR - Gərek "bir əldə iki qarçız" tutmayasınız. Çalışmalısınız ki, reallığa uyğun hərəkat edəsiniz. Ulduzlar qarğış və söyüslərdən uzaq olağanlaşdırıb, falçı və cadugər yanına getməməyi məsləhət görür.

XƏRÇƏNG - Saat 12-15 aralığında bəzi qalmaqallı proseslərlə üzləşə bilərsiniz: cəhdlərinizin boş çıxmazı, uğursuz sövdələşmələr, sehərtə bağlı narahatlılıq və s. Qalan saatlar problemsizdir.

ŞİR - Həlli dəri qərar çıxarmaq həmişə çətin olur, amma siz ağıllı olduğunuz üçün bu bacaracaqsınız. Ürəyinizdə gezdirdiyiniz böyük ideyalara doğru əzmlə addımlayın, cılız adamlara fikir verməyin.

QIZ - Daxilinizdə bir xeyriyyəçi obrası yaratmağınızı ehtiyac duyulur. Özünüz ehtiyacı kimi zənn etməkdən, ehtiyac duyanlara yardımçı olun. Hər şeyi pulla ölçməyin, dünyada əm dəyəri şeylər pulsuzdur axı.

TƏRƏZİ - Uğurlu bir zaman kəsiyində keçəksiniz. Bu yolda təkbaşına deyil, ürəyinizdə yaxın adamlarla birlikdə addımlayın. Heç bir iş yarımcıq qoymayın, vədlərinizə xilaf çıxmayın. Kəsici aletlərdən qorunun.

ƏQRƏB - Qarşınızda təzadlı bir zaman durub. Proseslərin inkişafı gah müsbət, gah da mənfi iştiqamətə səmt ala bilər. Bu səbəbdən də yaxşı bələd olmadığınız şəxslərlə işbirliyi yaratmaqdan, riskli pul sövdələşmələrindən vaz keçin.

OXATAN - Astroloji göstəricilər günün ilk yarısını düşərli sayır. Bu baxımdan bütün planların icrasını həmin vaxta salın. Əger təklif alsanız, razılıq verin. Amma saat 15-dən sonra özünüüz "müharibe şəraitində" zənn edin.

ÖGLAQ - Vaxtinizdə çoxunu evdə, sevdiyiniz adamlarla birlikdə keçirin. Ailənin təminatını ödəməyə çalışın. Axşarma doğru büdcənizi rahatlaşdırmaq üçün əhemməyyətli sövdələşmələrdə iştirakınız labüldəşəcək.

SUTÖKƏN - Qarşılıqlı münasibətlərdə mənəm-mənəmlik edən insanlarla söz cürütməyin. Əks halda, əsəbləriniz pozulacaq. Öz xeyrənə düşüncələrinizə aludə olun. Ümumiyyətlə, bu gün neqativ məkan və insanlardan uzaq olun.

BALIQLAR - Yuxusuzluq və istahasızlıq sizi üzüb. Bunun qarşısını almaq üçün bütün qüvvənizi səfərbər etməlisiniz. Əger hansısa uğursuzluqla rastlaşırsınızsa, bunun səbəbi ni başqalarında deyil, özünüzde axtarın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

33 il sonra süni gözlə dünyani gördü

merikada
yaşayan 66

Alarri Hesterə süni göz köçürürlüb. Onun sayəsində L.Hoster 33 il fasilədən sonra ilk dəfə görməye başlayıb. Bionik(süni) eynəyi ilk dəfə sınaqdan keçirən şəxs olaraq tarixə keçən

Hesterin dünyası bu cihaz sayəsində aydınlaşdırıldı. Göz ilə bəyin arasındaki ənsiyyəti təmin edən sinirlərdən biri olan fotoresceptorlərin öz funksiyasını itirməsinin nəticəsi olaraq korluğa çarə gətirən bionik eynəyin həyata keçirdiyi funksiyası da ilginedi. Belə ki, o, sağlam bir gözün işqi siqnalalarını beyinə çatdırma funksiyasını yerine yetirir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

**Redaktor:
Elşad MƏMMƏDLİ**

**Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.600**